

01,02-37

03-66-2011

PRIMLJENO: 06.06.2011

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

01,02-37-514/11

B

Број: 01-37-6-266-2/11
Дана: 03.06.2011.године

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**ПРЕДМЕТ: Извјештај о заштити личних података у
Босни и Херцеговини за 2010.годину, доставља се.-**

У складу са чланом 40. став 1. тачка ц. Закона о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, број 49/06) достављамо вам Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини за 2010.годину.

Извјештај вам достављамо у све три језичке варијанте.

С поштовањем,

Прилог:

- Извјештај у три језичке варијанте

ДИРЕКТОР
Петар Ковачевић

Достављено:

- Наслову
- У спис

AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

IZVJEŠTAJ

O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA

U BOSNI I HERCEGOVINI

ZA 2010. GODINU

AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

IZVJEŠTAJ
O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI
ZA 2010. GODINU

Sarajevo, mart 2011. godine

S A D R Ź A J:

- I. UVOD I USTAVNA OSNOVANOST ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA**
- II. OSNOVNA LEGISLATIVA O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA**
  - 2.1. Zakon o zaštiti ličnih podataka**
  - 2.2. Krivični zakoni u Bosni i Hercegovini**
  - 2.3. Zakon o obligacionim odnosima**
  - 2.4. Obrada osobnih podataka u upravnim postupcima**
- III. ODNOS PRAVA NA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I PRAVA NA JAVNOST**
  - 3.1. Sloboda pristupa informacijama**
  - 3.2. Obrada ličnih podataka u medijima**
  - 3.3. Zaštita tajnih podataka i profesionalne tajne**
- IV. MEĐUNARODNI ASPEKTI ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA**
  - 4.1. Usklađenost zakonodavstva sa međunarodnim aktima**
  - 4.2. Praksa Evropskog suda za ljudska prava**
- V. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH**
  - 5.1. Nadležnosti i ovlaštenja**
  - 5.2. Inspekcijski poslovi**
    - 5.2.1. Redovni inspekcijski nadzori**
    - 5.2.2. Revizijski inspekcijski nadzori**
    - 5.2.3. Vanredni inspekcijski nadzori**
    - 5.2.4. Praćenje izvršenja naloženih upravnih mjera po svim izvršenim inspekcijskim nadzorima**
  - 5.3. Prigovori**
  - 5.4. Postupci Agencije po službenoj dužnosti**
  - 5.5. Upravni sporovi**
  - 5.6. Mišljenja**
  - 5.7. Glavni registar**
  - 5.8. Međunarodna saradnja**
  - 5.9. Javnost rada i saradnja**
  - 5.10. Budžet, računovodstveno-materijalni poslovi**
  - 5.11. Normativna djelatnost**
  - 5.12. Kadrovska pitanja i obuke**
  - 5.13. Administracija**
  - 5.14. Kontrola rada Agencije od strane drugih institucija**
- VI. ZAKLJUČAK**

I. UVOD I USTAVNA OSNOVANOST ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

Zaštita ličnih podataka u smislu zaštite privatnosti, jedno je od osnovnih ljudskih prava i neophodna je za pravilno funkcionisanje svakog demokratskog društva. Osnovni standardi zaštite privatnosti već su definisani u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima UN-a i Konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda Vijeća Evrope.

U Bosni i Hercegovini, Ustav Bosne i Hercegovine garantuje zaštitu svih ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđenih Evropskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, te samim tim i prava na privatni i porodični život, dom i prepisku.

Svaka država ima legitimne zahtjeve prema svojim građanima, ali sa druge strane ima i obaveze prema istim. Jedna od obaveza je da obezbijedi pravo na privatnost u pogledu zaštite ličnih podataka. U današnjem trenutku izazov je veći samim tim što je potreba za obradom podataka, pa i ličnih, svakim danom sve veća, a sa druge strane razvoj tehnoloških dostignuća i mogućnosti je gotovo neograničen. Samo jaka, odgovorna i profesionalna administracija može obezbijediti vladavinu prava što je preduslov za poštivanje osnovnih ljudskih prava i sloboda. Sadašnje stanje predstavlja ozbiljnu prepreku u postizanju tog cilja.

Nadalje, obrada ličnih podataka u virtualnom smislu je posebno značajna i interesantna, jer je istim stvoreno „elektronsko tijelo“ koje ima istu zaštitu kao i fizičko tijelo čovjeka. Uskladiti vrijednosti u jednom demokratskom društvu, poput prava na privatnost i javnih interesa, svakako nije jednostavno i sa tim imaju problema i daleko razvijenije demokratije zapada.

Bosna i Hercegovina je prema članu I.2. Ustava demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i slobodnim i demokratskim izborima. Nadalje, prema članu II.2. Ustava, Bosna i Hercegovina kao i oba entiteta, obavezuju se da obezbijede najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, uključujući i dodatne protokole, neposredno se primjenjuje u Bosni i Hercegovini i ima jaču pravnu snagu nad bilo kojim domaćim zakonom. U poštivanju prava u jednakoj mjeri prema svim građanima koji se nalaze na teritoriji Bosne i Hercegovine zagarantovano je i pravo na privatni i porodični život, dom i prepisku. Zaštita ličnih podataka izvodi se iz člana 8. Konvencije koji garantuje pravo na privatnost. Dakle, član 8. Konvencije ne sadrži izričito izvorno pravo na zaštitu od nezakonite obrade ličnih podataka već se to pravo izvodi iz prava na privatnost.

Ovo pravo moguće je, u skladu sa članom 8. stav. 2. Evropske konvencije ograničiti samo u okviru zakona u mjeri koja je u demokratskom društvu neophodna u interesu nacionalne bezbjednosti, javne bezbjednosti, privrednog napretka u zemlji, u slučaju spriječavanja nemira i kriminala, kao i zaštite zdravlja i morala ili pak zaštite prava i sloboda drugih.

Osnov za donošenje Zakona o zaštiti ličnih podataka je Ustav Bosne i Hercegovine prema kojem je Parlamentarna skupština odgovorna za primjenu odluka koje se odnose na međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine. Bez sumnje, jedna od tih obaveza je i implementacija i poštivanje Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Bosna i Hercegovina se sastoji iz dva entiteta: Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, te Brčko Distrikata Bosne i Hercegovine.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine svojim članom II.2 garantuje kako pravo na privatnost, tako i slobodu izražavanja, deklariše i priznavanje Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, osiguravajući kompetencije prilikom zaštite i garancije ljudskih prava. Federacija Bosne i Hercegovine se, pak, sastoji iz 10 kantona koji takođe u određenoj mjeri imaju i legislativnu moć.

Ustav Republike Srpske, odnosno odredba člana 23., garantuje zaštitu ličnih podataka na sljedeći način. „Zajamčena je zaštita tajnosti podataka o ličnosti. Prikupljanje, obrada i svrha korišćenja ličnih podataka, uređuje se zakonom. Zabranjeno je korišćenje podataka o ličnosti koje je suprotno utvrđenoj svrsi njihovog prikupljanja. Građani imaju pravo da traže i dobijaju sve podatke o sebi, sadržane u aktima državnih organa i u drugim službenim evidencijama.“

Statut Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ne sadrži ingerencije koje se odnose na zaštitu ličnih podataka, već, u principu, poštuje legislativu Bosne i Hercegovine.

II. OSNOVNA LEGISLATIVA O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA

2.1. Zakon o zaštiti ličnih podataka

Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 49/06, u daljem tekstu: Zakon), predstavlja osnovnu legislativu koja neposredno određuje obradu ličnih podataka. Zakon svim licima na teritoriji Bosne i Hercegovine osigurava poštovanje prava na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka koji se na njih odnose. Zakonom su uspostavljeni osnovni principi zaštite ličnih podataka kao što je pravo na obradu, cilj obrade, prenos podataka u inostranstvo, sigurnost podataka, druga pitanja iz ove oblasti, kao i nezavisni nadzorni organ.

Lični podatak je definisan kao bilo koja informacija koja se odnosi na identifikovano lice ili na osnovu koje se može lice identifikovati. Zakonodavac definiše i posebnu kategoriju ličnih podataka koji podrazumijevaju rasno porijeklo, državljanstvo, nacionalno ili etničko porijeklo, političko mišljenje, stranačku pripadnost, članstvo u sindikatima, religijsko, filozofsko ili drugo vjerovanje, zdravstveno stanje, genetski kod, seksualni život, krivične presude i biometrijske podatke.

Nadalje, Zakon određuje kako identitet može biti utvrđen posredstvom jedinstvenog matičnog broja ili posredstvom drugih informacija koje su karakteristične za fizički, filozofski, mentalni, ekonomski, kulturni ili pak socijalni identitet određenog lica. Zanimljivo je da je moguće još navesti određeni pomoćni klasifikacioni kriterij korišten u nekim slučajevima, odnosno da li dostupni podaci omogućavaju kontaktiranje nosioca podataka. Nužno je navesti da Zakon ne poznaje nikakva ograničenja koja se odnose na formu ličnog podatka, odnosno izražavanje ovog pojma se ne dovodi u vezu sa ispunjavanjem bilo kakvih formalnih procedura. Tako, lični podatak može posjedovati primjera radi, oblik vizuelnog ili zvučnog zapisa. Dakle, Zakon je u navedenim okvirima veoma široko primjenljiv, i to kako je definisano predhodnom rečenicom, i prema sistemima koji se služe kamerama.

Ipak, pojam lični podatak nije moguće dovoditi u vezu sa podatkom o pravnom licu. No, zadaci pravnog lica se vrše posredstvom fizičkih lica. Dakle, u navedenim okolnostima potrebno je pronaći, odnosno stalno vršiti procjene, kada se zapravo radi o ličnom podatku a kada ne. Odnosno, primjera radi ukoliko je zaposlenik izvjesne institucije citiran u kontekstu sa zadacima te institucije onda je primjena propisa o zaštiti ličnih podataka u principu isključena. Naravno, ako bi se radilo o čisto privatnoj aktivnosti tog zaposlenika onda ne bi bilo moguće isključiti primjenu Zakona.

Takođe, zbog mogućnosti primjene Zakona, važno je da se radi o obradi ličnih podataka. Zakon obradu ličnih podataka definiše kao bilo koju operaciju ili skup operacija, koje se izvršavaju u odnosu na podatke i to bez obzira na to da li se to obavlja na automatski ili neautomatski način.

Istovremeno, Zakon izričito isključuje primjenu u slučaju kada se radi o ličnim podacima koje obrađuju fizička lica isključivo u privatne svrhe i u slučajno prikupljenim podacima, osim ako se ti lični podaci dalje ne obrađuju.

Zakon uvodi i pojam zbirka ličnih podataka, što se odnosi na bilo kakvo sistematsko prikupljanje ličnih podataka dostupnih na osnovu posebnih kriterija koji se odnose na lica, bez obzira na to da li su ti podaci centralizovani, decentralizovani ili kategorizovani na prostornoj ili funkcionalnoj osnovi.

Ovdje je svakako potrebno podsjetiti se na karakter preventivnih pravnih mjera koje sadrži Zakon. Naime, njihov cilj nije zabrana i ometanje obrade ličnih podataka već dostizanje neophodne uredenosti obrade ličnih podataka kao garanta zaštite privatnosti u pogledu obrade ličnih podataka.

No, imajući u vidu sve što je gore navedeno, u svim slučajevima će biti neophodno analizirati da li će se, u okviru određene obrade ličnih podataka, pored Zakona primijeniti još neki od zakona.

Ovdje je bitno istaknuti, da Zakon izričito dozvoljava sektorsku legislativu, što proizilazi iz člana 2. stav (1) prema kojem njegove odredbe se odnose na obradu ličnih podataka svih javnih organa, fizičkih i pravnih lica, ali sa izuzetkom u slučajevima kada neki drugi zakon određuje drugačije. Ovo može predstavljati opasnost ako se tom prilikom ne vodi računa o osnovnim principima zaštite ličnih podataka. Isto tako, prema članu 6. Zakona, lične podatke je moguće obrađivati bez saglasnosti subjekta podataka u slučaju kada je to neophodno za izvršenje zakonom propisanih nadležnosti.

2.2. Krivični zakoni u Bosni i Hercegovini

U Bosni i Hercegovini postoje četiri krivična zakona, i svaki od tih zakona propisuje krivično djelo „protivzakonite obrade ličnih podataka“. Ovo djelo čini službeno lice koje bez pristanka pojedinca protivno uslovima propisanim zakonom obrađuje lične podatke. Za ovo djelo zapriječena je novčana kazna ili kazna zatvora do šest mjeseci.

Istinska bit ovog krivičnog djela odnosi se na zaposlenika ili na drugo odgovorno lice, koje bez saglasnosti lica u suprotnosti sa zakonskim uslovima prikuplja, obrađuje ili koristi lične podatke. Krivični zakon Republike Srpske na drugačiji način vrši opis ovog krivičnog

djela, i to kako šire tako i strožije, jer počinitelj može biti bilo koje lice, a ne samo službeno i zapriječena kazna je do jedne godine zatvora.

Isto tako, kažnjava se i lice koje neovlašteno i nezakonito ulazi u zaštićenu kompjutersku bazu podataka u cilju zloupotrebe i iskorištavanja tih podataka za sebe ili za drugo lice ili u svrhe profitiranja ili počinjenja štete drugom. U slučaju izvršenja ovog krivičnog djela od strane službenog lica u okviru zloupotrebe položaja ili ovlaštenja prijete kazna do dvije godine zatvora. Osim toga kažnjiv je i pokušaj ovog krivičnog djela.

Nadalje, u krivičnom postupku je veoma važna zakonita obrada ličnih podataka. Zakoni o krivičnom postupku su detaljni i jasni i u pogledu obrade ličnih podataka koji, sa odredbama Zakona, predstavljaju dobru garanciju da će se obrada ličnih podataka vršiti na zakonit način. Javni organi koji obrađuju lične podatke u bilo kojoj fazi krivičnog postupka mogu obrađivati lične podatke samo ako je to nužno u demokratskom društvu. Ovo svakako može predstavljati problem u praksi, ali ga treba posmatrati kroz osnovne principe prije svega princip zakonitosti i princip pretpostavke nevinosti te princip koji govori o posljedicama pokretanja postupka.

Osumnjičeni ili optuženi može se ograničiti u svojim pravima samo pod uslovima propisanim zakonima o krivičnim postupcima što u suštini znači učestvovanje suda u tome. Neprihvatljiva je praksa da se lica ograničavaju u određenim pravima, kao što su prava iz radnog prava, na osnovu akata i odluka organa gonjenja, policije ili tužilaštva. Zakon je u tom smislu jasan. Kada pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenog prava po posebnom propisu, ove posljedice, nastupaju potvrđivanjem optužnice, odnosno, kada je donesena osuđujuća presuda za djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina ili novčana kazna.

Ovdje je veoma važno izvještavanje, odnosno, sa našeg aspekta, činjenje dostupnim medijima informacija o krivičnim postupcima, od strane organa uključenih u postupak. Senzacionalistički se izvještaji o počinjenim krivičnim djelima čine dostupni medijima što je, nedvosmisleno, protivzakonito i u suprotnosti sa osnovnim principima obrade ličnih podataka. Organi koji učestvuju u krivičnom postupku informišu javnost o krivičnom postupku koji je u toku diskretno i uz puno poštivanje pretpostavke nevinosti.

2.3. Zakon o obligacionim odnosima

U Bosni i Hercegovini obezbijedena je zaštita ličnih podataka i kroz sudski postupak za naknadu nematerijalne štete po Zakonu o obligacionim odnosima. Prema odredbi člana 51. stav (2) tog zakona, ugovor je nevažeći ukoliko se njime krše ustavni principi i ostale relevantne norme. Iz toga proizilazi da obligacije koje su u koliziji sa odredbama Zakona moraju biti proglašene za nevažeće.

Zatim, potrebno je istaći odredbu člana 198. istog zakona koja propisuje da onaj koji ukalja nečiju čast kao i onaj ko širi ili šalje neistinite podatke o reputaciji, znanjima, sposobnostima i ostalim stvarima drugog lica i zna ili mora znati da su neistinite čime mu pričinjava materijalnu štetu, dužan je da je nadoknadi. S druge strane za pričinjenu štetu ne odgovara onaj, ko da neistinitu izjavu o drugom, a ukoliko mu nije poznato da je ta izjava neistinita, pod uslovom da onaj koji je dao takvu izjavu nije imao za nju nikakav poseban interes.

Odredba člana 199. istog zakona propisuje, da u slučaju ugrožavanja prava ličnosti sud može, radi naknade nematerijalne štete, da naloži javno objavljivanje presude eventualne naknade na račun štetnika, ili može da naredi da štetnik povuče izjavu kojom je povreda učinjena ili može eventualno da učini nešto drugo čime se može ostvariti svrha koja se postiže naknadom.

2.4. Obrada ličnih podataka u upravnim postupcima

Javni organi u izvršavanju svojih nadležnosti prije svega trebaju da se pridržavaju principa legaliteta, što podrazumijeva da svo njihovo djelovanje bude u skladu sa pravnim pravilima. To se svakako odnosi i na postupanje organa uprave kada u upravnim stvarima rješavaju o pravima i obavezama pojedinaca, pravnih lica ili drugih stranaka.

Pravila upravnog postupka su jasna i potpuna što predstavlja garant zakonitosti rada organa uprave. U kontekstu zaštite ličnih podataka relevantne su sve odredbe zakona kojima je regulisan upravni postupak, jer je bez obrade ličnih podataka upravni postupak nezamisliv. Međutim, za potrebe ovog Izvještaja, ovdje ćemo se osvrnuti na proceduralnu transparentnost u upravnom postupku koja se razlikuje od slobode informisanja o kojoj smo već govorili.

Naime, u upravnom postupku stranke imaju pravo da razgledaju i prepisuju spise predmeta, te da budu obaviještene o toku postupka. Ovdje se radi o institutu koji garantuje zakonitost tog postupka a ne transparentnost kao slobodu informisanja gdje dolazi do primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama. Javnost upravnog postupka, u smislu transparentnosti, definisana je kroz javnost usmene rasprave, gdje je, na zakonom propisan način, omogućeno svakom licu, bez obzira da li je učesnik postupka ili ne, da prisustvuje nekoj procesnoj radnji.

U upravnom postupku radi se o opravdanom konkretnom pravnom interesu zainteresovanog lica, što mu daje za pravo da može razgledati i prepisivati spise predmeta. To svakako znači da druga lica nemaju pravo na to. Dakle, pogrešno je tumačenje da se pod pojmom „zainteresovano lice“, u određenim materijalnim propisima, podvodi znatiželja lica. Ovo pravo je ograničeno na stranke u postupku što je, svakako, u skladu i sa osnovnim principima zaštite ličnih podataka.

III. ODNOS PRAVA NA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I PRAVA NA JAVNOST

Pravo na privatnost je jedno od osnovnih prava svakog građanina u Bosni i Hercegovini. Međutim, pored prava na privatnost, ustavima u Bosni i Hercegovini, zagarantovana su i druga prava od kojih ćemo se naročito osvrnuti na pravo na slobodu izražavanja, kao jedno od prava koje je, donekle, u suprotnosti sa pravom na zaštitu ličnih podataka. Ovo pravo, u skladu sa članom 10. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, je potrebno shvatiti uključujući u njega i slobodu mišljenja te slobodu primanja i širenja informacija ili mišljenja. Takođe, kako nema apsolutnih prava i ovo pravo može biti ograničeno zakonom, s obzirom da svako pravo uključuje obaveze i odgovornosti. Radi boljeg razumijevanja prava na privatnost u odnosu na druga zagarantovana prava, u ovom dijelu Izvještaja, osvrnut ćemo se na specifične obrade ličnih podataka.

3.1. Sloboda pristupa informacijama

Kao najvažniji propis koji, već samim svojim karakterom, predstavlja izvjesno derogiranje Zakona o zaštiti ličnih podataka je Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini. Pravo na pristup informacijama pod kontrolom javnih organa ima za cilj da građani učestvuju u javnom životu na adekvatan način što će doprinijeti između ostalog sprječavanju zloupotrebe javne administracije, sprječavanju korupcije i izgradnji profesionalne administracije, a što će biti garant osnovnim vrijednostima demokratskih društava kao što su, prije svega, vladavina prava i poštivanje ljudskih prava i sloboda.

Član 19. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima kao i član 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima daju pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. Kao i svako pravo i ovo podrazumijeva određena ograničenja, a da bi bila zakonita moraju biti propisana zakonom i potrebna u demokratskom društvu za jedan od legitimnih ciljeva. Ovo podrazumijeva jasnu obavezu javnih organa da, u svakom konkretnom slučaju, donose odluku uzimajući sa istom pažnjom i značajem razloge koji su za ili protiv naprijed navedenog. Moguć je izuzetak u zaštiti legitimnih javnih ili privatnih interesa, a jedan od legitimnih interesa kod ograničenja ovog prava su i prava drugih, što podrazumijeva i pravo na zaštitu ličnih podataka. Neprihvatljive su proizvoljnosti i krajnosti koje idu od prakse kada se pod izgovorom prava na zaštitu ličnih podataka štite određene druge protivzakonitosti i s druge strane kada se iz razloga transparentnosti protivzakonito objavljuju lični podaci.

Ovdje se radi o pravu javnosti na pristup službenim dokumentima a ne o pravu zainteresovanog lica na pristup i uvid podacima i dokumentima u upravnom postupku o čemu smo već govorili.

Prema ovom zakonu, svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu objaviti takve informacije i istodobno nema pravo na bilo koji način analizirati razloge zahtjeva.

Ovo pravo pristupa podliježe samo takvim radnjama i ograničenjima koja su propisana zakonom. S obzirom na to da i javni organ može zahtijevati navedene informacije dolazi do određenog problema. Dakle, iz pozicije navedenog organa u okviru demokratske pravne države, očigledno, proizilazi da taj organ može činiti samo ono što mu je doslovce propisano zakonom. Već preambula Ustava Bosne i Hercegovine, ovo odražava rečenicom prema kojoj će demokratski organi vlasti i pravične procedure najbolje stvoriti miroljubive odnose u okviru demokratskog društva.

Zbog toga javni organ u principu ne može upotrijebiti Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini kao pravni osnov za svoju potražnju informacija, odnosno, ovo pravo je u velikoj mjeri limitirano njegovim nadležnostima.

Pod informacijom se, prema Zakonu o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, podrazumijeva svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaku kopiju ili njegov dio, bez obzira na oblik ili karakteristike, kao i na to kada je sačinjen i kako je klasifikovan. Tako je očigledno da ovo uključuje i lične podatke, što je, de fakto, konfrontirajuće sa odredbom Zakona.

Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini sadrži ograničenja navedenog prava, među kojima je i izuzetak kod zaštite privatnosti iz člana 8., koji je upućujuća norma na Zakon o zaštiti ličnih podataka.

Sa gledišta zaštite ličnih podataka, najbitnije je da se, kao izuzetak iz obaveze pružanja informacija, navodi situacija da će nadležni javni organ (organ koji posjeduje informacije) utvrditi izuzetak kada opravdano utvrdi da tražene informacije uključuju lične interese kojim bi se mogla povrijediti privatnost trećeg lica. Iako je iz opšte perspektive ova odredba dosta opravdana, u praksi, sama po sebi, može stvoriti dosta problema prilikom praktične primjene. Tako, može biti vrlo problematično na koji način postupati u slučaju potražnje informacije o visini iznosa plaće određenog zaposlenika javnog organa, s obzirom da predmetna finansijska sredstva potiču iz javnih izvora, kao što, isto tako, ova informacija narušava privatnost datog zaposlenika.

Ovaj problem je dodatno izražen i odredbom člana 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini prema kojoj će nadležni javni organ objaviti traženu informaciju, i to bez obzira na gore navedenu odredbu ako je to opravdano javnim interesom i ako su uzete u obzir svaka korist i svaka šteta koje mogu proisteći iz toga.

U ovom kontekstu bi se trebale uzeti u obzir ne samo zakonske obaveze, već i postojanje bilo kakve povrede obaveze ili opasnosti narušavanja zdravlja, bezbjednosti ili okoline. O primjeni ove odredbe treću stranu je potrebno na propisani način izvjestiti, uključujući i informacije o mogućnostima odbrane od ovakvog koraka.

No, time još nisu iscrpljene sve komplikacije. Prema članu 11. stav (3) Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, zahtjev za pristup ličnoj informaciji može biti sačinjen samo od strane fizičkog lica na koju se isti odnosi, ili eventualno od strane zakonskog zastupnika podnosioca zahtjeva ili od lica koje je podnosilac zahtjeva ovlastio u pisanoj formi. Ova odredba za posljedicu ima evidentno osporavanje primjene člana 8. i 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, odnosno primjena ovih odredbi se svodi u izrazito teoretski nivo.

Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, dalje, sadrži odredbe prema kojim svako lice ima pravo da njegovi lični podaci, koji su pod kontrolom javnog organa, budu tačni ili u odnosu na svrhu prikupljanja ili korištenja, da budu ažurni, kompletni i relevantni, odnosno da na bilo koji drugi način nisu pogrešni. Ove odredbe su u punoj mjeri opravdane, i moguće ih je shvatati kao izvjesnu dopunu analognim odredbama Zakona.

3.2. Obrada ličnih podataka u medijima

Pravila u Bosni i Hercegovini koja regulišu pitanje medija nalažu da se javnost istinito, potpuno, nepristrasno i blagovremeno izvještava o političkim, ekonomskim, naučnim, vjerskim, kulturnim, sportskim i ostalim događajima u zemlji i svijetu, dalje, da se omogući otvorena i slobodna diskusija o problemima od javnog interesa sa ciljem osiguranja pluralizma političkih, vjerskih i drugih razmišljanja. Vijesti moraju biti nepristrasne, nezavisne i tačne.

S druge strane, ova pravila zabranjuju emitovanje materijala koji svojim sadržajem izazivaju etničku, vjersku ili rasnu mržnju, netrpeljivost ili diskriminaciju prema pojedincu ili

grupi ili koji bi na osnovu razumnog razmišljanja mogli izazvati nasilje, nered ili nemir što bi moglo imati uticaj na izvršenje krivičnih djela. Dalje, potrebno je imati u vidu opšte kulturne norme i ljubaznost, te posvetiti pažnju zaštiti psihološkog razvoja djeteta. Izričito se zabranjuje emitovanje bilo kakvog materijala za koji se zna da je neistinit ili o kojem bi se, na osnovu zdravog rasuđivanja i rutinske provjere, moglo zaključiti da je neistinit.

Otkrivanje izvora informacija novinarima može naložiti samo sud, ukoliko je to neophodno kako bi se izbjeglo izvršenje ozbiljnog krivičnog djela. Svijest o ovom najbolje ilustruje preporuka koju je Agencija dobila od jednog ministarstva da zatraži od jednih dnevnih novina informaciju ko im je dostavio dokument tog ministarstva.

Pravila prvenstveno zabranjuju cenzuru i bilo kakvo ograničavanje slobode izražavanja. Mediji su dužni da služe javnom interesu doprinoseći slobodnom kreiranju javnog stava na taj način, što će javnosti objavljevati tačne, nepristrasne i objektivne informacije koje su zasnovane na provjerenim podacima, zatim, da doprinose stabilizovanju i uspostavljanju vrijednosti demokratije, političkog pluralizma, tolerancije i razumijevanja, da poštuju ljudsko dostojanstvo i osnovna prava drugih te da su otvoreni za različita mišljenja i stajališta, te za interes javnosti.

Ista pravila daju medijima pravo na pristup, i to pod istim uslovima, svim događajima i informacijama javnog interesovanja javnosti, i to u skladu sa zakonom, naročito za: informacije javnih institucija, službene informacije koje se odnose na javne institucije, službene informacije koje se odnose na aktivnosti ostalih fizičkih i pravnih lica, ukoliko je prisutan poseban interes za objavljivanje tih informacija, a naročito ako se radi o stvarima koje ugrožavaju ekologiju, javno zdravstvo ili javnu bezbjednost, kulturne, sportske i ostale događaje i okupljanja koja zanimaju javnost.

Naravno, s druge strane pravila zabranjuju medijima i ostalim sredstvima informisanja (kao što su to na primjer bilteni, leci, plakati, audio-video kasete, kompakt diskovi i sl.), da u okviru ispunjenja prava na slobodu javnog mnjenja, ugrožavaju neprikosnoveno pravo lica na privatnost. To obuhvata privatni život, porodicu, stan, privatnu prepisku, fizički i moralni integritet, dostojanstvo, ugled i čast, objavljivanje privatnih fotografija, ukoliko nisu snimljene na javnim skupovima, kao i objavljivanje informacija koje su dobivene putem prisluškivanja ili drugim nezakonitim načinom, odnosno informacije koje lica u povjerenju saopšte advokatima, ljekarima, vjerskim službenicima i drugim profesionalnim licima.

Javna lica imaju pravo na zaštitu privatnosti sa izuzetkom koji se odnosi na njihov javni život. Za javna lica smatraju se lica koja zauzimaju mjesta od takvog značaja i uticaja da mogu biti smatrana za javna lica, kao što je obavljanje javnih funkcija u organima vlasti te drugi vršioци javnih dužnosti kao što su to politički lideri, sportisti, glumci itd. Nedvojbeno je da novinarska pravila na adekvatan način štite pravo na privatnost u pogledu zaštite ličnih podataka. Odredbe Zakona se ne odnose na obradu ličnih podataka u sredstvima javnog informisanja osim odredbi o bezbjednosti i povjerljivosti kao i o odgovornosti za štetu. Zaštitu prava na privatnost u medijima ne vrši Agencija već drugi regulatori.

U medijima jasno treba praviti razliku između činjenične izjave od vrijednosnog suda. Činjenična izjava svakako mora biti zasnovana na dokazima, a i jedno i drugo mora biti dobronamjerno, u suprotnom, to bi bilo upitno.

3.3. Zaštita tajnih podataka i profesionalne tajne

U ovu kategoriju pravnih odredbi prvenstveno spada Zakon o zaštiti tajnih podataka, koji nije potrebno detaljno razmatrati. Dovoljno je samo napomenuti da je predmet njegovog regulisanja izgradnja jedinstvenog sistema određivanja, pristupa, korištenja i zaštite tajnih podataka. Za tajne podatke se smatraju oni podaci, koji se odnose na javnu bezbjednost, odbranu, inostrane poslove ili obavještajnu i bezbjednosnu djelatnost. Odredbe Zakona primjenjuju se kod sprovođenja Zakona o zaštiti tajnih podataka. Dakle, u slučaju da tajni podatak sadrži i lične podatke to samo osnažuje i zaštitu privatnosti. S druge strane, kod instituta bezbjednosnih provjera moraju se poštovati osnovni principi zaštite ličnih podataka. Kroz inspekcijske nadzore uočene su određene manjkavosti kod bezbjednosnih provjera u pogledu obrade ličnih podataka, te je Agencija naložila određene upravne mjere za njihovo otklanjanje.

Jedini javni organ u Bosni i Hercegovini koji je izuzet od primjene Zakona je Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine. Zakonom o obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine jasno je definisan ovaj izuzetak kao i principi obrade podataka i kontrola rada iste.

Profesionalna tajna je, kao posebna vrijednost, zaštićena krivičnim zakonima u Bosni i Hercegovini, a ista predstavlja podatak o ličnom ili porodičnom životu stranaka koji saznaju advokati, ljekari i drugi zdravstveni radnici, vjerski službenici i druga profesionalna lica u obavljanju svog zanimanja.

Ovdje je bitno osvrnuti se na pravne norme koje se odnose na čuvanje profesionalne tajne kod ljekara. One su utvrđene i kroz zakone o zaštiti zdravlja, usvojene na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske. Ovi zakoni propisuju da su zdravstveni radnici dužni čuvati kao profesionalnu tajnu sve što znaju o zdravstvenom stanju pacijenta. Ovo se odnosi i na ostale zaposlene u zdravstvu uključujući i studente. Svakako, potrebno je još dodati i da se prema istom zakonu svi građani moraju obavještavati o svim pitanjima koja se tiču njihovog zdravlja.

Takođe, zakoni o bankama koji su usvojeni na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske sadrže pravne norme koje se odnose na čuvanje profesionalne tajne u bankarstvu. Ovi zakoni propisuju, da su članovi organa rukovodstva banke i svi zaposleni u banci, za vrijeme rada u banci, dužni informacije do kojih su došli radeći u banci, čuvati kao poslovnu tajnu i ne smiju ih upotrijebiti u svoju ličnu korist, niti pružati drugim licima, osim Agenciji, uključujući kontrolore i revizore koje je ona imenovala i drugim nadležnim organima, u skladu sa zakonom. Naprijed navedena dužnost odnosi se i na period i nakon završetka rada u banci, odnosno, nakon završetka obavljanja određene funkcije.

Zakon o arhivskoj građi Bosne i Hercegovine u ovom kontekstu prvenstveno određuje, da se javna arhivska građa u arhivima daje na korištenje u službene, pravne, nastavne i publicističke svrhe, u svrhu naučnih istraživanja, kao i za udovoljavanje potreba građana u rješavanju njihovih ustavnih i zakonskih prava. Ovi dokumenti su dostupni za korištenje trideset godina nakon njihovog nastanka, ako zahtjevi stvaraoca nisu drugačije izraženi. Javna arhivska građa koja se odnosi na pojedinačna lica (krivični predmeti, sudski spisi, medicinska dokumentacija, lični dosjei) može se koristiti najkraće deset godina nakon smrti lica ili kraće, ako na to pristane bračni drug, djeca ili roditelji umrlog lica. Ako je iz naučnih ili drugih

opravdanih razloga potrebno korištenje gore navedene dokumentacije, ona se može koristiti, s tim, da se zaštite interesi pojedinačnih lica, tako da se podaci učine anonimnim. Akt o zabrani, odnosno, o prijevremenom korištenju, donosi direktor nadležnog arhiva u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

IV. MEĐUNARODNI ASPEKTI ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

4.1. Usklađenost zakonodavstva sa međunarodnim aktima

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ratifikovala je Konvenciju za zaštitu lica s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka, Izmjene i dopune kao i Dodatni protokol uz Konvenciju u vezi sa nadzornim organom i prekograničnim protokom podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Bosna i Hercegovina preuzela je obavezu da uskladi svoje zakonodavstvo koje se odnosi na zaštitu ličnih podataka sa pravom Zajednice i drugim evropskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom Bosna i Hercegovina se obavezala da će uspostaviti nezavisni nadzorni organ sa dovoljno finansijskih i ljudskih potencijala s ciljem sprovođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti ličnih podataka.

Zakon je u najvećoj mjeri implementirao odredbe pomenute Konvencije kao i dodatnog Protokola u vezi nadzornih tijela i prekograničnog prenosa podataka te Izmjena i dopuna Konvencije koje dopuštaju evropskim državama da pristupe u nacionalno zakonodavstvo Bosne i Hercegovine. Takođe, ovim Zakonom su u najvećoj mjeri preuzeti standardi iz Direktive br. 95/46 EC o zaštiti fizičkih lica u vezi sa obradom ličnih podataka te sa slobodnim protokom istih.

Može se steći dojam da je Bosna i Hercegovina, ratifikacijom Konvencije kao i donošenjem Zakona formalno zadovoljila evropske standarde u tom smislu. Međutim, to predstavlja tek početak obimnog i zahtjevnog posla svih organa i institucija u Bosni i Hercegovini na stvarnoj implementaciji standarda i normi kako bi se obezbijedilo pravo na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka.

Pored Zakona, kao opšteg propisa, i drugi zakoni regulišu obradu i zaštitu ličnih podataka. Između ostalog, za nas je posebno važan policijski sektor. Zakonom o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine regulisana je obrada ličnih podataka za policijske poslove. Odredbama ovog Zakona implementirana je Preporuka Vijeća Evrope o korištenju ličnih podataka u policijskom sektoru. Ovim je stvorena formalana pretpostavka za članstvo u Šengenskoj grupi te u Europol-u. Imajući u vidu činjenicu da na nižim nivoima ovo rješenje nije implementirano, Agencija je, kroz inspeksijske nadzore, naložila policijskim organima da iniciraju donošenje izmjena i dopuna odgovarajućih zakona.

Svakako da i u ostalim sektorima telekomunikacije, zdravstvo i sl. treba izvršiti harmonizaciju, što će na neki način biti i stalna obaveza, a Agencija će preuzeti vodeću ulogu u tome.

Prema Sporazumu o viznim olakšicama koji je potpisala Bosna i Hercegovina, jedan od bitnih uslova liberalizacije viznog režima je adekvatna zaštita ličnih podataka. Shodno Sporazumu i akcionom planu provođenja istog, Agencija je bila jedan od nosilaca aktivnosti

na ispunjavanju obaveza koje se tiču zaštite ličnih podataka. Od strane eksperata Evropske Komisije konstatovano je da je Agencija ispunila postavljene uslove za liberalizaciju viznog režima, što je potvrđeno odlukom o liberalizaciji.

Dakle, pored ostalih institucija, Agencija je doprinijela da građani Bosne i Hercegovine imaju mogućnost putovanja u zemlje Šengen zone bez viza. Pored vrijednosti koje proizilaze iz liberalizacije viznog režima ovaj proces treba posmatrati iskustveno i u svjetlu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, s jednom bitnom razlikom, što će uslovi i kriteriji biti, svakako, daleko veći kod Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

4.2. Praksa Evropskog suda za ljudska prava

Zbog povrede prava na zaštitu privatnosti koji se garantuje članom 8. Konvencije, Evropski sud za ljudska prava donio je veliki broj presuda protiv država potpisnica. U pomenutim presudama Sud navodi da se: „koncept privatnog života proteže na sve aspekte ličnog identiteta, kao što su ime ili slika nekog lica. Dalje, privatni život po mišljenju Suda uključuje fizički i psihički integritet; namjera garancije iz člana 8. Konvencije je da osigura razvoj, bez spoljnog uplitanja, ličnosti svakog pojedinca u odnosu sa drugim ljudskim bićima. S toga postoji interakcija pojedinca sa drugim, čak i u javnom kontekstu, koja potpada pod pojam privatnog života.“

Baveći se pravom na zaštitu privatnosti, Sud je u nekoliko navrata istakao kako, „pod određenim uslovima, pojedinac ima legitimna očekivanja u vezi zaštite i poštovanja njegovog ili njenog privatnog života, što se podrazumijeva u slučaju pretresa prostorija ili prisluškivanja telefonskih razgovora“. Sve ove presude moguće je podijeliti u četiri osnovne grupe prema zaštićenom dobru.

Najveći broj presuda tiče se zloupotrebe podataka do kojih su policijski organi došli nezakonitim snimanjem/ prisluškivanjem, pretresom ili čitanjem prepiske osumnjičenih lica i njihovih advokata. Tako, na primjer, u predmetu P.G. i J.H. protiv Ujedinjenog Kraljevstva Sud se bavio pitanjem korišćenja prislušnih uređaja u stanu osumnjičenog i otkrivanja ličnih podataka pregledom telefonskih poziva upućenih iz stana osumnjičenog. Mada su se i podnosioci predstavke i predstavnici države slagali u ocjeni da prisluškivanje predstavlja uplitanje u privatni život podnosilaca, njihova mišljenja su se razilazila u pogledu opravdanosti preduzete aktivnosti. Naime, predstavnici države su smatrali da je ovo uplitanje bilo potrebno u demokratskom društvu radi sprječavanja kriminala i zaštite prava drugih. Stav Suda po ovom pitanju je da: „svako prisluškivanje predstavlja povredu prava na privatnost, ali da treba ispitati da li je to bilo „u skladu sa zakonom“ i „neophodno u demokratskom društvu“...kako nije bilo domaćeg prava koje bi regulisalo upotrebu prislušnih uređaja u vrijeme u kom je aktivnost preduzeta, ne može se govoriti o tome da je bila u skladu sa zakonom, onako kako taj zahtjev tumači stav 2. člana 8. Konvencije. Samim tim, nije neophodno posebno razmatrati da li je ta aktivnost neophodna u demokratskom društvu.“

Drugi dio predstavke bavi se pitanjem prava policije da od telefonske kompanije zahtjeva i pregleda listing poziva sa broja koji je registrovan na stan osumnjičenog. Prema mišljenju Suda, ukoliko se listing pravi radi izrade računa, po samoj prirodi to se razlikuje od presretanja komunikacije koja je nepoželjna i nezakonita u demokratskom društvu ukoliko nije opravdana. Izraz „u skladu sa zakonom“ znači da preduzeta mjera treba da ima osnov u domaćem zakonodavstvu i da to zakonodavstvo treba učiniti dostupnim svima u skladu sa

zahtjevom vladavine prava. U konkretnom slučaju, domaće pravo poznaje praksu pravljenja listinga poziva radi pripreme telefonskih računa, ali je pitanje upotrebe, čuvanja i uništavanja takvih informacija pod znakom pitanja. U konkretnom slučaju, policija je tražila podatke o pozivima za dva konkretna dana, ali ne i sadržaj tih poziva ili o njihovim primaocima. Dakle, traženi podaci i njihova upotreba su bili veoma ograničeni. S toga su preduzete akcije u skladu sa zakonom i opravdane sa stanovišta sprječavanja izvršenja krivičnih djela, ne postoji povreda prava iz člana 8. Konvencije.

Treće pitanje je postavljeno s obzirom na korišćenje prislušnih sredstava u policijskoj stanici. Razmatrajući ga, Sud je stao na stanovište da je „privatni život pojam za koji nije moguće dati potpunu i iscrpnu definiciju, već se definišu bitni elementi privatne sfere koji trebaju biti zaštićeni kao što su: određenje spola, ime, seksualno opredjeljenje i seksualni život, pravo na identitet i lični razvoj, kao i uspostavljanje odnosa sa drugim živim bićima, privatne ili poslovne prirode.“ Imajući sve ovo u vidu, Sud nalazi da: „snimanje podnosiocinog glasa u policijskoj ćeliji predstavlja povredu prava na privatnost...i kako ne postoji zakonski akt domaće države koji reguliše korišćenje prislušnih uređaja od strane policije u policijskoj stanici, ovakva povreda prava nije zakonita.“

Druga grupa presuda tiče se odgovornosti države zbog propusta u zaštiti medicinskih kartona građana i poverljivih podataka koji se u njima nalaze. Predmet Z. protiv Finske vođen je zbog prigovora podnosioca da je otkrivanjem njegove medicinske dokumentacije za vrijeme krivičnog postupka povrijeđeno njegovo pravo na zaštitu privatnog života.

Kako iz činjeničnog opisa nedvosmisleno proizilazi da je postupcima domaćih vlasti povrijeđeno pravo na privatnost podnositeljke, Sud se upustio u razmatranje opravdanosti takvog uplitanja, s obzirom da je bilo u skladu sa pozitivnim zakonodavstvom i da je bilo usmjereno ka sprječavanju izvršenja krivičnih djela. Međutim, objavljivanje imena i zdravstvenog stanja podnositeljke nije imalo neki zakoniti cilj. Baveći se dalje ovim pitanjem, Sud ističe kako je „zaštita ličnih podataka, koja uključuje i medicinsku dokumentaciju, od suštinskog značaja kako bi svako lice uživalo prava koja mu član 8. Konvencije garantuje. Zaštita medicinske dokumentacije je osnovni princip pravnih sistema država članica, čime se čuva i povjerenje u medicinsku profesiju i zdravstvene službe u cjelini.“

Znajući koliko je osjetljivo pitanje zaraženosti HIV virusom, zaštititi tog podatka treba pokloniti posebnu pažnju. „U slučaju vođenja krivičnog postupka, neophodno je napraviti balans između povjerljivosti i javnog interesa.“ Domaćim je sudovima ostavljeno diskreciono pravo da ispuste pominjanje imena kada izrađuju presude ili ih objavljuju. S toga, Sud smatra da je objavljivanje imena i podataka iz medicinskog kartona podnositeljke povreda člana 8. Konvencije, posebno kad se ima u vidu „da je ona izričito bila protiv otkrivanja takve informacije javnosti.“

Treća grupa odluka bavi se zaštitom ličnih podataka koji se odnose na seksualni život i opredjeljenje pojedinca. U tom smislu, obaveza je svake države da se izvrši kontrola kako obrađivači podataka osim osnovnih podataka ne bi tražili i one podatke koji nisu u skladu sa svrhom zbog koje se podaci prikupljaju i obrađuju. Među ove podatke svakako spada izjašnjenje o seksualnom opredjeljenju ili promjeni spola. U slučajevima kada je iz nekog razloga potrebno sakupiti i tu vrstu podataka, na državnim organima je obaveza i teret preduzimanja valjane zaštite prikupljenih podataka.

U presudi u slučaju Smit i Grejdi protiv Ujedinjenog Kraljevstva navedeno je kako pridruživanje oružanim snagama ne znači da se neko odrekao prava koja ima u skladu sa članom 8. Konvencije. Sud je mišljenja da „istraga koju je vodila vojna policija o seksualnom opredjeljenju podnositeljki, uključujući razgovore s njima i sa trećim licima o njihovom seksualnom opredjeljenju i upražnjavanju istog, kao i izrada službenog izvještaja za njihove pretpostavljene predstavlja direktno uplitanje u privatni život podnositeljki.“ Kako je homoseksualizam u vojsci zabranjen domaćim zakonodavstvom, pitanje usaglašenosti sa zakonom je potvrđeno. Cilj ovakve politike je da se osigura operativna efikasnost oružanih snaga, te se može prihvatiti da je to urađeno u interesu nacionalne bezbjednosti i sprječavanja nereda. Sud ističe da je na domaćoj državi da ocjeni šta je neophodno u demokratskom društvu, mada je odluka u konačnom na Sudu koji određuje da li su postojali „posebno važni razlozi“ i opravdanja za takva uplitanja u život pojedinca.“ Način na koji je istraga vođena je bio izuzetno agresivnog karaktera i podrazumijevao je intervjuisanje poznanika i članova domaćinstva, pretres prostora za stanovanje i zaplijenu pisama. „Odgovorna država nije pružila uverljive dokaze koji opravdavaju ovako direktno uplitanje u lični život pojedinca.“

I na kraju, država je odgovorna i ako pojedince i njihove lične podatke ne zaštiti od neovlašćene upotrebe od strane medija. Tako na primer, u slučaju Van Hanover protiv Njemačke (Van Hanover v. Germany) odlukom suda SR Njemačka je bila odgovorna jer su njemački tabloidi zloupotrebljavali pravo na pristup informacijama i radi poboljšanja tiraža koristili slike i podatke princeze Karoline od Monaka bez njenog znanja ili saglasnosti.

Kada se razmatra pravo na izradu i objavljivanje fotografija, napravljena je razlika s obzirom da li se fotografije odnose na privatnu ili javnu sferu života kao i da li su objavljeni sadržaji namijenjeni samo ograničenom krugu ljudi ili su podobni za opštu javnost. U navedenom slučaju, radilo se o privatnim fotografijama koje nisu podobne za objavljivanje ili distribuciju široj javnosti. „Sud podesjeća da, iako je svrha člana 8. zaštita od uplitanja javne vlasti u privatni život pojedinca to ne znači da se država treba potpuno uzdržavati od bilo kakve aktivnosti, jer uz ovu obavezu uzdržavanja od djelovanja ide i pozitivna obaveza obezbeđivanja poštivanja privatnog života. To znači da može biti opravdano usvajanje nekih mjera kojima bi se unaprijedila ova zaštita.“ Mada se pravo na slobodu govora koje je zaštićeno članom 10. Konvencije takođe treba poštivati, i ono uključuje objavljivanje fotografija, treba napraviti razliku između ideja koje se dijele sa javnosti i intimnih informacija kako bi se izbjeglo uznemiravanje i zadiranje u nečiju privatnost. Doprinos koji slike daju objavljenom tekstu je kriterijum po kome se objavljivanje fotografija smatra opravdanim.

V. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 32. sjednici, održanoj 27. decembra 2007. godine, donijelo Odluku o početku rada Agencije, a na 51. sjednici, održanoj 03. juna 2008. godine, imenovao direktora Agencije i od tada Agencija je počela sa radom.

5.1. Nadležnosti i ovlaštenja

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini je samostalna upravna organizacija osnovana da bi se osigurala zaštita ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, članom 40. Zakona, definisane su i nadležnosti Agencije, i to:

- nadgledanje provođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi ličnih podataka;
- postupanje po podnesenim prigovorima nosioca podataka;
- podnošenje Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine godišnjeg izvještaja o zaštiti ličnih podataka;
- praćenje uslova za zaštitu ličnih podataka davanjem predloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnosi na obradu ličnih podataka, te davanje mišljenja sa predlozima tih zakona i staranje o ispitivanju kriterijuma zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu.

U cilju obavljanja poslova i zadataka zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obaveza propisanih ovim zakonom;
- vodi Glavni registar;
- prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog zakona;
- donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, u skladu sa zakonom;
- nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora;
- podnosi zahtjev za podnošenje prekršajnog postupka u skladu sa ovim Zakonom;
- daje savjete i mišljenja u vezi sa zaštitom ličnih podataka;
- saraduje sa sličnim organima u drugim državama;
- vrši druge dužnosti propisane zakonom;
- vrši nadzor nad iznošenjem ličnih podataka iz Bosne i Hercegovine.

Ovim ovlaštenjima stvorena je realna pretpostavka da se Agencija, adekvatno bavi zaštitom ličnih podataka. Međutim, kapaciteti i formalno pravna rješenja, koja proizilaze iz drugih zakona dovode u pitanje nezavisnost Agencije u skladu sa evropskim standardima.

5.2. Inspeksijski poslovi

U skladu sa Pravilnikom o inspeksijskom nadzoru u oblasti zaštite ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 51/09), donesen je Godišnji plan rada inspeksijskih nadzora, kojim su utvrđeni kriterijumi za određivanje oblasti koje će biti predmet inspeksijskog nadzora, kao i oblasti koje će biti obuhvaćene inspeksijskim nadzorom.

Na osnovu Godišnjeg plana rada inspeksijskih nadzora, doneseno je osam Mjesečnih planova rada za period april – decembar 2010. godine, u skladu s kojim su izvršeni redovni i revizijski inspeksijski nadzori u javnim organima i pravnim licima u Bosni i Hercegovini. Pored redovnih i revizijskih inspeksijskih nadzora, izvršena su četiri vanredna inspeksijska nadzora.

Izvršeno je ukupno 40 (četrdeset) inspeksijskih nadzora, od toga 15 (petnaest) redovnih, 21 (dvadeset jedan) revizijski i 4 (četiri) vanredna inspeksijska nadzora.

5.2.1. Redovni inspekcijski nadzori

U skladu sa planovima rada izvršeni su redovni inspekcijski nadzori kod sljedećih kontrolora:

- Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine,
- Centralna banka Bosne i Hercegovine,
- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine,
- Kanton Sarajevo, JU „Kantonalni centar za socijalni rad“,
- Centar za socijalni rad Istočna Ilidža,
- „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo,
- Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina, Sarajevo,
- Sparkasse banka d.d. BiH Sarajevo,
- NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka,
- Nova banka a.d. Banja Luka,
- Mikrokreditno društvo „Microfin“ Banja Luka,
- Mikrokreditna fondacija „Partner“ Tuzla,
- Mikrokreditna fondacija „Sunrise“ Sarajevo,
- „Sarajevo osiguranje“ d.d. Sarajevo,
- „Jahorina osiguranje“ a.d. Pale.

Inspekcijskim nadzorima kod kontrolora utvrđeni su nedostaci koji se odnose na neispunjavanje obaveza propisanih Zakonom i drugim zakonima koje su dužni primjenjivati u postupku obrade ličnih podataka. U cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, donesena su Rješenja kojim su kontrolorima naložene sljedeće upravne mjere:

- da donesu propis za provođenje Zakona,
- da donesu Plan sigurnosti podataka,
- da vode evidencije u skladu sa Zakonom ,
- da vode evidencije u skladu sa propisima koji se odnose na njihovu nadležnost,
- da pravnim propisom propišu, uspostave i vode zbirku ličnih podataka o video-nadzoru sa zapisom,
- da davanje podataka korisnicima vrše u skladu sa Zakonom.

Tri kontrolora su Agenciji uložila žalbe na Rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama, i to:

- *Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine*, čija žalba je odbijena kao neosnovana. Žalba se odnosila na naloženu upravnu mjeru kojom se nalaže prekid obrade ličnih podataka u neosnovano uspostavljenoj evidenciji o sticanju i prestanku državljanstva BiH. Kontrolor vodi evidenciju o sticanju i evidenciju o prestanku državljanstva BiH, za koje nema pravni osnov. Kao pravni osnov za vođenje predmetnih evidencija naveden je član 19. Zakona o državljanstvu BiH („Sl.glasnik BiH“ br: 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05 i 43/09). Citiranim članom pomenutog zakona, utvrđeno je da se odredbe istog odnose na postupak odricanja državljanstva BiH, kao jednog od načina prestanka državljanstva BiH, što ne može biti pravni osnov za vođenje predmetnih evidencija. Iz navedenog proizilazi da kontrolor postupa suprotno principu obrade ličnih podataka, odnosno da lične podatke ne obrađuje na pravičan i zakonit način.

- „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo, čija je žalba odbijena kao neosnovana. Žalba se odnosila na naloženu upravnu mjeru kojom se nalaže prekid obrade ličnih podataka bez saglasnosti nosilaca ličnih podataka u Evidenciji „LRC baza podataka fizičkih i pravnih lica o kreditnim i nekreditnim zaduženjima“ ili pribavljanje saglasnosti nosilaca ličnih podataka u cilju vođenja navedene zbirke. Žalba se odnosila i na naloženu upravnu mjeru da se davanje ličnih podataka korisnicima vrši u skladu sa članom 17. Zakona.
- *Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina*, čija je žalba odbačena kao izjavljena od neovlaštenog lica. Žalba se odnosila na naloženu upravnu mjeru kojom se nalaže prekid obrade ličnih podataka o političkoj izloženosti i funkciji politički izložene osobe, kao i na upravnu mjeru kojom se nalaže usklađivanje saglasnosti klijenata za obradu ličnih podataka sa članom 5. Zakona.

Redovni inspekcijski nadzori izvršeni su s ciljem provjere zakonitosti obrade ličnih podataka u javnim organima u čiju nadležnost spadaju poslovi monetarnih i javnih finansija, ljudskih prava i socijalne zaštite. Inspekcijskim nadzorima kod javnih organa utvrđeno je da se obrada ličnih podataka vrši u skladu sa zakonima koji regulišu obradu ličnih podataka u okviru njihove nadležnosti, dok se nedostaci koji su utvrđeni odnose na obaveze propisane Zakonom.

Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine naloženo je da prekine obradu ličnih podataka u Evidenciji o žrtvama trgovine ljudima koju vrši bez pravnog osnova. Na osnovu neposrednog opažanja inspektora, konstatovano je da ovo Ministarstvo u elektronskom obliku vodi Evidenciju o žrtvama trgovine ljudima a kao pravni osnov za uspostavljanje predmetne evidencije odgovorno lice navelo je Pravilnik o zaštiti žrtava i svjedoka trgovine ljudima. Pravilnikom o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima (“Službeni glasnik BiH“ br, 90/08, u daljem tekstu: Pravilnik) nije propisan pravni osnov na osnovu kojeg bi ovo Ministarstvo moglo vršiti obradu ličnih podataka u Evidenciji o žrtvama trgovine ljudima. Naime, Pravilnik u članu 3. stav (1) propisuje obaveznu primjenu pravila povjerljivosti u cilju osiguranja zaštite privatnosti i identiteta žrtava trgovine a stav (2) istog člana propisuje da će Ministarstvo bezbjednosti BiH uspostaviti evidencije ličnih podataka žrtava trgovine, usaglašene sa zakonima i drugim propisima o zaštiti ličnih podataka. Kako je na osnovu gore navedenog utvrđeno da ovo Ministarstvo bez pravnog osnova vodi predmetnu evidenciju i vrši obradu ličnih podataka u istoj, proizilazi da na taj način postupa suprotno jednom od principa obrade ličnih podataka, odnosno, da lične podatke ne obrađuje na pravičan i zakonit način. Princip zakonitosti uopšte pa i u ovom slučaju obrade ličnih podataka ne može biti zadovoljen na osnovu programa, projekata, strategija i sl.

Najveći dio inspekcijskih nadzora izvršen je u privatnom sektoru, i to četiri banke, četiri mikrokreditne organizacije i dva osiguravajuća društva. Značajan nedostatak u vezi obrade ličnih podataka u privatnom sektoru je obrada ličnih podataka u većem obimu od neophodnog za ispunjenje određene svrhe i obrada ličnih podataka u dužem vremenskom periodu od onog koji je neophodan za ispunjenje svrhe u koju su podaci prikupljeni. Također, veoma bitno je naglasiti da niti jedan od kontrolora kod kojih je izvršen redovan inspekcijski nadzor, nije ispunio obaveze propisane Zakonom. Stoga, Agencija planira u narednom periodu nastaviti započete aktivnosti kako bi se ostvario napredak u oblasti zaštite ličnih podataka, a što će biti predmet revizijskih inspekcijskih nadzora kod istih.

Prilikom inspekcijskog nadzora kod banaka, mikrokreditnih organizacija i osiguravajućih društava, ustanovljeno je da svi obrađuju lične podatke na osnovu pismene saglasnosti nosilaca ličnih podataka što je u skladu sa prirodom poslova koje obavljaju. Naime, fizička lica čiji podaci se obrađuju od strane navedenih subjekata stupaju u ugovorne odnose sa istim u skladu sa važećim propisima.

Izuzetak od navedenih je „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo koji prema registrovanoj djelatnosti vrši poslove obrade podataka, te izrade i upravljanja bazama podataka. U toku inspekcijskog nadzora utvrđeno je da je „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo uspostavio i vodi Evidenciju „LRC baza podataka fizičkih i pravnih lica o kreditnim i nekreditnim zaduženjima“ bez saglasnosti fizičkih lica. Obzirom da „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo nije dokazao postojanje saglasnosti fizičkih lica za obradu njihovih ličnih podataka, naloženo im je da prekinu obradu ličnih podataka bez saglasnosti nosilaca ličnih podataka u Evidenciji „LRC bazi podataka fizičkih i pravnih lica o kreditnim i nekreditnim zaduženjima“ ili pribavljanje saglasnosti nosilaca ličnih podataka u cilju vođenja navedene zbirke. U vezi sa ovim nalogom inspektora Agencije, podnesena je žalba na Rješenje, a potom je pokrenut i upravni spor.

5.2.2. Revizijski inspekcijski nadzori

U skladu sa planovima rada izvršeni su revizijski inspekcijski nadzori kod sljedećih kontrolora:

- Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine,
- Ministarstvo inostranih poslova Bosne i Hercegovine,
- Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
- Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine,
- Granična policija Bosne i Hercegovine,
- Državna agencija za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine,
- Služba za poslove sa strancima,
- Policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine – Javni registar, Pododjeljenje za lična dokumenta,
- Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog Kantona,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog Kantona,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Posavskog Kantona,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog Kantona,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog Kantona,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona 10,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Zapadnohercegovačkog Kantona,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog Kantona,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Bosansko-podrinjskog Kantona.

Revizijskim inspekcijskim nadzorima utvrđeno je da je ostvaren značajan napredak u oblasti zaštite ličnih podataka u policijskom sektoru u Bosni i Hercegovini. Naime, Zakon o

policijskim službenicima na svim nivoima vlasti, osim na državnom, propisuje obavezu donošenja propisa u cilju regulisanja načina obrade ličnih podataka u službenim evidencijama, što su policijski organi izvršili. Nekolicina policijskih organa je uspostavila i vodi službene evidencije u skladu sa donesenim propisom. Također, donesen je Zakon o policijskim službenicima Republike Srpske u skladu sa nalogom Agencije.

U pogledu obaveza propisanih Zakonom može se konstatovati da je ostvaren napredak u smislu donošenja provedbenog propisa Zakona o zaštiti ličnih podataka i Plana sigurnosti ličnih podataka, preduzimanja aktivnosti na uspostavljanju Evidencije o zbirkama ličnih podataka, te davanja ličnih podataka korisnicima u skladu sa članom 17. Zakona.

Nadalje, veoma bitno pitanje je davanje podataka iz kaznene evidencije. Nakon revizijskih inspekcijskih nadzora ustanovljeno je da je ranija praksa izdavanja uvjerenja građanima o kažnjavanju/nekažnjavanju u svrhu prijave na konkurs prekinuta, te se izdavanje uvjerenja vrši u skladu sa pravilnom primjenom Zakona o krivičnom postupku, odnosno Krivičnog zakona.

Među kontrolorima koji su u najvećoj mjeri ostvarili napredak u pogledu zaštite podataka u policijskom sektoru su Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske i Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo.

U pogledu ostalih javnih organa kod kojih je izvršen revizijski inspekcijski nadzor, također se može konstatovati da je ostvaren veliki napredak na polju zaštite ličnih podataka. Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je donijelo propis u cilju regulisanja načina obrade ličnih podataka u službenim evidencijama iz člana 144. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, tako da javni organi koji u okviru svoje nadležnosti primjenjuju navedeni Zakon, vrše obradu ličnih podataka na zakonit način.

Također, inicirane su dopune drugih propisa u skladu s kojima se vrši obrada ličnih podataka, ali način obrade nije regulisan. U tom smislu, Agencija je naložila dopune tih zakona kao što je Zakon o sprječavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, Zakon o programu zaštite svjedoka u Bosni i Hercegovini, Zakon o policijskim službenicima na državnom nivou u smislu propisivanja obaveze donošenja instrukcije o načinu obrade ličnih podataka u službenim evidencijama.

Obaveze propisane Zakonom također, su dobrim dijelom ispoštovane od strane javnih organa kod kojih je izvršen revizijski inspekcijski nadzor. Od javnih organa koji su ostvarili najveći napredak je Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine i Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine.

5.2.3. Vanredni inspekcijski nadzori

Izvršena su četiri vanredna inspekcijska nadzora od kojih dva u okviru postupka po prigovoru nosilaca ličnih podataka i dva po službenoj dužnosti, i to kod sljedećih kontrolora:

- Finansijska policija Federacije BiH,
- Kantonalno tužilaštvo Hercegovačko-neretvanskog kantona,
- Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje,
- „ERC ZIPO“ d.o.o. Sarajevo.

Po prigovoru devet nosilaca ličnih podataka zbog zloupotrebe i nezakonitog objavljivanja ličnih podataka, Agencija je u okviru postupka po prigovoru, izvršila dva vanredna inspekcijska nadzora u Finansijskoj policiji Federacije BiH i Kantonalnom tužilaštvu Hercegovačko-neretvanskog kantona, te je doneseno jedno Mišljenje i dva Rješenja. Naime, vanredni inspekcijski nadzor je izvršen radi utvrđivanja odgovornosti navedenih kontrolora za objavljivanje, odnosno činjenje dostupnim Izvještaja o počinjenom krivičnom djelu koji je sadržavao lične podatke osumnjičenih, a koji je Finansijska policija Federacije BiH podnijela Kantonalnom tužilaštvu Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Mišljenje je dato podnosiocima prigovora jer nisu pronađeni dokazi na osnovu kojih bi se utvrdila odgovornost Finansijske policije Federacije BiH ili Kantonalnog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog kantona za zloupotrebu i nezakonito objavljivanje ličnih podataka. Međutim, utvrđeni su nedostaci koji se odnose na neispunjavanje obaveza propisanih Zakonom, te je Agencija Rješenjem prema navedenim kontrolorima naložila otklanjanje nedostataka.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da niti jedan od naprijed navedenih kontrolora kod kojih je izvršen vanredni inspekcijski nadzor, nije uspostavio institut revizijskog postupka kako bi se naknadno moglo utvrditi ko, kada, koje lične podatke je obrađivao i na koji način.

Druga dva vanredna inspekcijska nadzora izvršena su po službenoj dužnosti na osnovu saznanja o nezakonitoj obradi ličnih podataka dva fizička lica, čiji su podaci iz matične evidencije aktivnih osiguranika neosnovano dati korisnicima. Individualna odgovornost za nezakonitu obradu ličnih podataka nije utvrđena, ali su utvrđeni nedostaci u pogledu ispunjavanja obaveza propisanih u Zakonu, a što je Rješenjem naloženo da se otkloni. Jedna od obaveza kontrolora je da se, između ostalog, uspostavi institut revizijskog postupka, dakle da se naknadno može utvrditi ko je kada i zbog čega obrađivao nečije lične podatke.

Na osnovu naprijed navedenih slučajeva vanrednog inspekcijskog nadzora, može se zaključiti da kontrolori koji obrađuju lične podatke nisu upoznati sa odredbama i ne provode Zakon. Ispunjavanje obaveza po Zakonu od strane istih, počinje tek nakon što Agencija svojim Rješenjem naloži otklanjanje tih nedostataka. Posljedica navedenog je nedovoljna afirmacija zaštite privatnosti općenito, što će Agencija u narednom periodu nastojati da ispravi.

5.2.4. Praćenje izvršenja naloženih upravnih mjera po svim izvršenim inspekcijskim nadzorima

Održano je šesnaest sastanaka sa predstavnicima različitih kontrolora u vezi izvršavanja naloženih upravnih mjera, i to sa predstavnicima Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine (dva sastanka), Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine (tri sastanka), Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Državne agencije za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine, Federalnog Ministarstva unutrašnjih poslova (dva sastanka), Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo (dva sastanka), Službe za poslove sa strancima, „Sarajevo osiguranje“ d.d. Sarajevo i „Jahorina osiguranje“ a.d. Pale.

U decembru, nakon izvršenih revizijskih inspekcijskih nadzora, održan je jedan konsultativni sastanak sa predstavnicima svih kontrolora iz policijskog sektora.

Pripremljeno je šest akata kojim su data mišljenja na propise donesene u cilju izvršavanja naloženih upravnih mjera, a uglavnom se odnose na Instrukciju o načinu obrade ličnih podataka u evidencijama propisanim Zakonom o policijskim službenicima, propis s ciljem provođenja Zakona o zaštiti ličnih podataka i Plan sigurnosti ličnih podataka, te uspostavljanje i vođenje Evidencije o zbirkama ličnih podataka. Kontrolori za koje su pripremljena mišljenja su: Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine (dva mišljenja), Ministarstvo inostranih poslova Bosne i Hercegovine, Federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Udovoljeno je osam zahtjeva kontrolora za produženje roka za izvršenje naloženih upravnih mjera.

Uporedni podaci

INSPEKCIJSKI POSLOVI		
	<i>2009. godina</i>	<i>2010. godina</i>
<i>Ukupno inspeksijskih nadzora</i>	21	40
<i>Redovni</i>	21	15
<i>Revizijski</i>	0	21
<i>Vanredni</i>	0	4
<i>Žalbe na rješenja inspektora</i>	3	3

5.3. Prigovori

Drugi važan instrument rada Agencije jesu postupci po prigovorima. Svako lice ima pravo da podnese prigovor Agenciji kada sazna ili posumnja da su njegovi lični podaci protivzakonito obrađivani. Činjenica da je u izvještajnom periodu podneseno dvadeset devet prigovora, govori o neupućenosti građana o zaštiti ličnih podataka kao prava na privatnost.

U skladu sa Pravilnikom o postupku po prigovoru nosioca podataka u Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH” br. 51/09), u Agenciji je obrađeno dvadeset devet predmeta po prigovorima nosilaca podataka.

Najveći broj prigovora se odnosio na zakonitost obrade jedinstvenog matičnog broja od strane javnih organa i komunalnih preduzeća, zakonitost obrade ličnih podataka na službenim web stranicama kontrolora, zakonitost obrade ličnih podataka u kaznenoj i operativnoj evidenciji, zakonitost izdavanja izvoda iz matičnih knjiga, zakonitost obrade drugih ličnih podataka, te pravo na pristup ličnim podacima.

Naime, u jedanaest predmeta usvojeni su prigovori nosilaca ličnih podataka i donesena su Rješenja kojima je naloženo blokiranje i brisanje jedinstvenog matičnog broja građana koji se neosnovano obrađuje, blokiranje i brisanje ličnih podataka objavljenih na službenoj internet stranici kontrolora. U predmetima u kojima je odlučivano po prigovoru nosioca ličnih podataka zbog izdavanja izvoda iz matičnih knjiga, obrade ličnih podataka u kaznenoj i operativnoj evidenciji, predmetni kontrolori upozoreni su da se uzdrže od nezakonite obrade ličnih podataka.

Rješenja koja se odnose na obradu jedinstvenog matičnog broja Agencija je donijela jer je u postupku utvrdila da predmetni kontrolori nemaju pravni osnov za obradu jedinstvenog matičnog broja u skladu sa članom 18. stav (2) Zakona o jedinstvenom matičnom broju, te da je ova obrada suprotna principu pravičnosti i zakonitosti koji je propisan članom 4. stav (1) tačka a) Zakona. Naime, Zakon o jedinstvenom matičnom broju donesen je u cilju provođenja odredbe Direktive 95/46//EC Evropskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u okviru obrade ličnih podataka, te slobodnom toku tih podataka, u kojoj je u Odjeljku III. člana 8. tačka 7. propisano „Države članice će odrediti uslove pod kojim se nacionalni identifikacijski broj ili bilo koja druga identifikacijska oznaka opšte primjene može obrađivati“. Kako je jedinstveni matični broj nacionalni identifikacijski broj u Bosni i Hercegovini, njegovo korištenje je moguće samo u skladu sa članom 18. Zakona o jedinstvenom matičnom broju.

Jedinstveni matični broj je lični podatak koji ne spada u posebnu kategoriju ličnih podataka, ali u odnosu na druge lične podatke ima poseban značaj, jer se na osnovu njega mogu saznati druge informacije o fizičkom licu. Neprihvatljiva je praksa da javni organi proizvoljno predviđaju korištenje jedinstvenog matičnog broja, što je prije svega protivzakonito.

Prihvaćen je prigovor podnesen protiv Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo zbog protivzakonite obrade ličnih podataka iz policijskih operativnih evidencija. Naime, operativni podaci protivzakonito su dati u postupku sigurnosne provjere po Zakonu o zaštiti tajnih podataka. Osim toga, u postupku je utvrđena i neažurnost u vođenju operativne evidencije. Činjenica da se neko lice vodi u operativnoj policijskoj evidenciji ne može imati

nikakve formalno-pravne štetne posljedice po to lice. Uspostavljanju boljih standarda i procedura u postupcima sigurnosnih provjera, svakako bi se trebalo više zainteresovati Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine. Nadležne institucije imaju pravo da obrađuju lične podatke, ali na način kako je to propisano zakonom. Ista stvar je i kod prikupljanja ličnih podataka o podnesenim krivičnim prijavama, odnosno izvještajima o počinjenim krivičnim djelima, o svim disciplinskim postupcima, o izrečenim kaznama zatvora u trajanju od tri mjeseca i slično, što je bez ikakvog značaja za sigurnosnu provjeru.

Prigovori nosilaca ličnih podataka koji se odnose na objavljivanje spiskova s ličnim podacima korisnika određenih prava na službenoj internet stranici, podneseni su protiv Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo, Općine Novo Sarajevo, Saveza računovođa Federacije BiH. Radi se o dokumentima kao što su spisak korisnika invalidnina i naknada i spisak dobitnika ratnih vojnih priznanja, po kantonima u FBiH, odnosno opštinama u kantonima i sl. Spiskovi sadrže lične podatke korisnika naprijed navedenih prava, i to: prezime, ime oca, ime, datum rođenja, vrsta primanja, odnosno pravni osnov primanja, kategorija primanja, broj rješenja i datum. Relevantnim zakonima nije propisana obrada ličnih podataka korisnika invalidnina i naknada ili dobitnika ratnih vojnih priznanja, na način da se njihovi lični podaci učine dostupni javnosti na ovakav način. Ovdje se radi o proceduralnoj transparentnosti o kojoj smo više govorili u dijelu koji se odnosi na obradu ličnih podataka u upravnim postupcima.

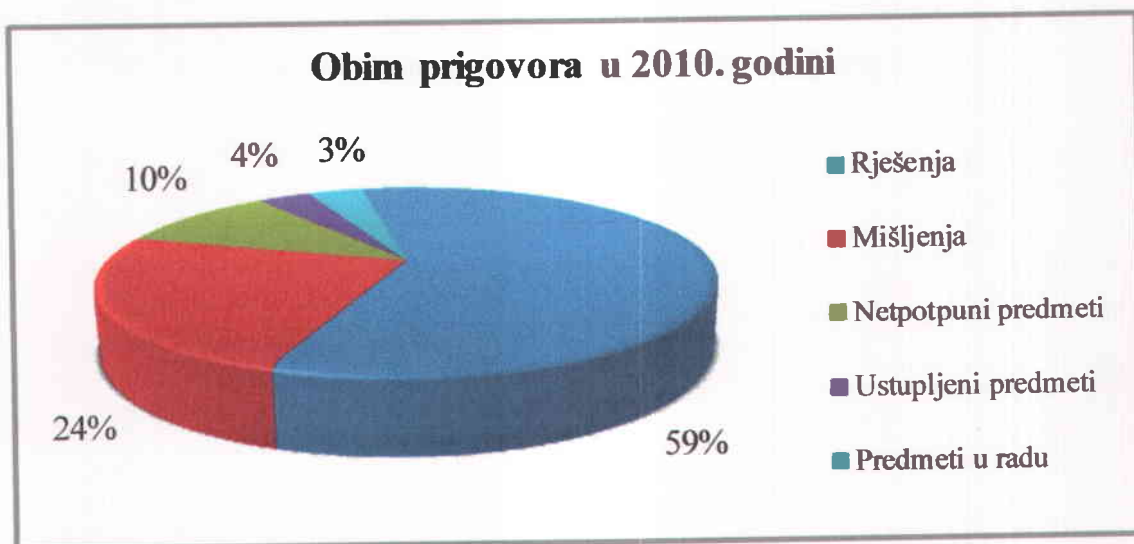
U tri slučaja predmet prigovora je bilo objavljivanje ličnih podataka sadržanih u optužnicama na službenim internet stranicama pravosudnih organa u Bosni i Hercegovini, te je Agencija donijela rješenja kojima je naložila blokiranje i brisanje objavljenih ličnih podataka. Naime, prigovori su podneseni protiv Suda Bosne i Hercegovine, Tužilaštva Bosne i Hercegovine i Tužilaštva Zeničko-dobojskog kantona, zbog objavljivanja optužnica i presuda sa ličnim podacima. U protekloj godini, jedna od najznačajnijih aktivnosti u oblasti prigovora je provođenje postupka po prigovoru, u vezi sa objavljivanjem optužnica i presuda na službenim internet stranicama tužilaštava i suda. Naime, objavljivanje optužnica i presuda sa ličnim podacima na službenim internet stranicama tužilaštava i suda, predstavlja zadiranje u privatnost istih i suprotno je načelu pravičnosti i zakonitosti obrade ličnih podataka. U skladu sa tim načelom, Zakoni o krivičnom postupku u Bosni i Hercegovini predstavljaju pravni osnov za obradu ličnih podataka u svrhu krivičnog procesuiranja lica. Zakoni o krivičnom postupku definišu legitimni cilj države u pogledu obrade ličnih podataka, na koji način se postiže proporcionalnost između javnog interesa da se procesuiraju osumnjičena i optužena lica i prava optuženih da zaštite privatni i lični život. Ovim zakonima utvrđena je neophodnost obrade ličnih podataka koja ne uključuje objavljivanje istih na službenim internet stranicama sudova i tužilaštava. Navedeni kontrolori objavljivanje optužnica sa ličnim podacima su pravdali principom transparentnosti. Taj razlog ne može biti prihvaćen jer nije u skladu sa principom neophodnosti i ne implicira širu društvenu potrebu za ovim načinom obrade ličnih podataka, a naročito nije proporcionalan legitimnom cilju koji je van svake sumnje određen zakonima o krivičnom postupku. U kontekstu člana 8. Evropske Konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama koji se poziva na ravnotežu između prava pojedinca i javnog interesa, naglašava se značaj vladavine zakona u demokratskom društvu, a posebno sprječavanje proizvoljnog miješanja u prava iz Konvencije. Ista praksa je prihvaćena i u drugim evropskim zemljama koje imaju dužu tradiciju u poštivanju prava na privatnost pojedinaca u pogledu objavljivanja ličnih podataka sadržanih u optužnicama. Tužilaštvo BiH je ispoštovalo nalog Agencije i uklonilo optužnice sa internet stranice.

Međutim Sud BiH još uvijek nije uskladio internet stranicu sa mišljenjem Agencije na način da ukoloni presude ili da, u skladu sa standardima, izvrši anonimizaciju istih.

Protiv šest kontrolora podneseni su prigovori nosilaca ličnih podataka koji su odbijeni kao neosnovani. Kontrolori protiv kojih su podneseni prigovori su Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Posavskog Kantona, Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona – Policijska stanica Velika Kladuša, JP „Elektroprivreda BiH“ - Zavisno društvo Rudnik mrkog uglja Kakanj d.o.o., Općinski sud u Zenici, JU MSŠ Doboj Istok i Ministarstvo inostranih poslova Bosne i Hercegovine. U provedenim postupcima utvrđeno je da kontrolori obrađuju lične podatke u skladu sa zakonom kojim je utvrđena njihova nadležnost, čime je ispoštovan princip pravičnosti i zakonitosti propisan članom 4. stav (1) tačka a) Zakona.

U sedam predmeta po prigovoru nosioca podataka Agencija je dala mišljenja. Po ocjeni Agencije radilo se o predmetima u kojima je svrsishodnije bilo iznijeti mišljenje u vezi sa obradom ličnih podataka. Kontrolori protiv kojih su podneseni prigovori na koje je Agencija dala mišljenje su Okružni sud i tužilaštvo u Doboju (dva mišljenja), Sud Bosne i Hercegovine, Finansijska policija FBiH (dva mišljenja), te dva mišljenja po prigovorima u kojima nije bio naveden kontrolor.

U četiri predmeta Agencija je od podnosioca prigovora zatražila dopunu prigovora zbog formalnih nedostataka u prigovoru. Radilo se o nedostacima koji su sprječavali daljnje postupanje po prigovoru. Naime, u dva predmeta nije naveden kontrolor ličnih podataka protiv kojeg se podnosi prigovor, a u jednom predmetu nije dostavljena punomoć za zastupanje nosioca podataka. U tri predmeta podnosioci prigovora nisu dopunili prigovor u ostavljenom roku, čime se smatra da su odustali od istog. U jednom predmetu po zahtjevu za dopunu prigovora, prigovor je dopunjen i predmet je u postupku rješavanja.

Uporedni podaci

PRIGOVORI		
	2009. godina	2010. godina
<i>Ukupno prigovora</i>	7	29
<i>Rješenja</i>	7	17
<i>Mišljenja</i>	0	7
<i>Ustupljeni predmeti</i>	0	1
<i>Nepotpuni predmeti</i>	0	3
<i>Predmeti u radu</i>	0	1

5.4. Postupci Agencije po službenoj dužnosti

Bilo kakvo saznanje da je došlo do protivzakonite obrade ličnih podataka za Agenciju predstavlja obavezu da po službenoj dužnosti pokrene postupak. S tim u vezi u izvještajnom periodu Agencija je pokrenula i provela šest postupaka po službenoj dužnosti u kojima je utvrđivala zakonitost obrade ličnih podataka. Kontrola je obavljena kod sljedećih kontrolora:

- Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata,
- Tužilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- MH „Elektroprivreda“ MP a.d. Trebinje,
- Državna agencija za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine,
- Javno komunalno preduzeće „Komunalac“ Tuzla,
- Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.

Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata je na službenoj internet stranici, objavilo Spisak korisnika invalidnina i naknada i Spisak dobitnika ratnih vojnih priznanja, po kantonima u FBiH, odnosno opštinama u kantonima, a koji su sadržavali lične podatke korisnika određenih prava. Objavljivanjem ličnih podataka korisnika prava na invalidninu i naknadu i dobitnika ratnih vojnih priznanja, Ministarstvo je vršilo obradu ličnih podataka suprotnu principu pravičnosti i zakonitosti, zbog čega je Agencija donijela Rješenje kojim nalaže blokiranje i brisanje navedenih spiskova sa službene internet stranice.

U postupku po službenoj dužnosti protiv Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, doneseno je Rješenje kojim se Tužilaštvu nalaže blokiranje i brisanje ličnih podataka sadržanim u optužnicama objavljenim na službenoj internet stranici. O zakonitosti objavljivanja optužnica na internet stranicama tužilaštava govorili smo pod tačkom „prigovori“.

Prikupljanje kopija ličnih karata i obrada ličnih podataka bez pravnog osnova bilo je predmet svih postupaka po službenoj dužnosti provedenih kod MH „Elektroprivreda“ MP a.d. Trebinje i Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine. Naime, Agencija je rješenjem zabranila MH „Elektroprivreda“ MP a.d. Trebinje da zahtijeva od krajnjih kupaca svojih usluga, prilažanje kopije lične karte u svrhu identifikacije prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje elektroenergetske saglasnosti ili zaključivanja ugovora o snabdijevanju električnom energijom. Shodno principu pravičnosti i zakonitosti, da bi kontrolor mogao zahtijevati, odnosno koristiti kopiju lične karte, onda njegovo pravo, odnosno obaveza, da koristi kopiju lične karte, mora biti propisana zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona.

Članom 16. Opštih uslova utvrđeno je da istim nije propisano da je prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za objekte krajnjeg kupca iz kategorije domaćinstva, potrebno priložiti kopiju lične karte krajnjeg kupca, te je pogrešno izveden zaključak da se identifikacija podnosioca zahtjeva može izvršiti samo na osnovu lične karte, odnosno kopije lične karte. Svi neophodni podaci o krajnjem kupcu, podnosiocu zahtjeva i ugovornoj strani, mogu se utvrditi uvidom u ličnu kartu nosioca podataka, čime bi se ispunila svrha identifikacije bez uzimanja kopije lične karte. Identifikacija krajnjeg kupca u smislu prethodnih stavova može biti izvršena i na način da se od strane lica koje prima zahtjev izvrši uvid u ličnu kartu i upoređivanjem podataka navedenih u zahtjevu sa istim podacima sadržanim u ličnoj karti, te evidentiranjem na zahtjevu broja lične karte i organa koji je istu izdao. Obaveza kontrolora "da obrađuje lične podatke samo u mjeri i obimu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha", znači da kontrolor prikuplja obim podataka koji je određen zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona a ukoliko isto nije propisano onda poštivanje ovog principa znači prikupljanje podataka u minimalnom obimu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha.

Uzimanjem kopije lične karte krajnjih kupaca krši se navedeni princip jer se svrha identifikacije istih može postići na način da se lični podaci krajnjih kupaca obrađuju u znatno manjoj mjeri i obimu tako da umjesto zahtjevanja kopije lične karte izvrši uvid u ličnu kartu. Uzimanjem kopija ličnih karata od krajnjih kupaca u svrhu identifikacije istih obrađuju se lični podaci u većoj mjeri i obimu nego što je to propisano članom 16. Opštih uslova, jer se na taj način trajno dokumentuju svi podaci koji se nalaze na ličnoj karti (fotografija, JMB...), koji nisu neophodni za identifikaciju podnosioca zahtjeva. Prikupljanjem kopija ličnih karata, u smislu zaštite prava na privatnost, znatno se prevazilazi granica potrebne identifikacije i stvara neopravdan rizik od zloupotrebe ličnih podataka.

Pravni osnov za predmetnu obradu ličnih podataka ne može biti Zakon o obligacionim odnosima, jer je to opšti propis koji između ostalog propisuje zaključenje ugovora, kada se smatra da je ugovor zaključen, te mane volje, među kojima je i zabluda. Postojanje zablude je osnov zbog koga se može tražiti poništenje ugovora ako je to bitna zabluda, ali se nastanak iste ne može izbjeći kršenjem drugog zakonskog propisa. U svakom slučaju, zakonom i propisom donesenim na osnovu zakona, nije propisano da je krajnji kupac dužan priložiti kopiju lične karte u svrhu izdavanja elektroenergetske saglasnosti ili zaključenja ugovora o snabdijevanju. Iz navedenog proizilazi, da se kopija lične karte može tražiti odnosno koristiti samo ako je to propisano zakonom kojim se normira određena oblast ili djelatnost.

Zbog objavljivanja listi i spiskova koji sadrže lične podatke kandidata za unapređenje ili izbor policijskih službenika, objavljenih na internet stranici Državne agencije za istrage i zaštitu, Agencija je rješenjem naložila blokiranje i brisanje ličnih podataka kandidata za

unapređenje ili izbor policijskih službenika, objavljenih na službenoj internet stranici. Jedan od osnovnih principa zaštite ličnih podataka *obima i mjere* znači da kontrolor prikuplja obim podataka koji je određen zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona a ukoliko isto nije propisano onda poštivanje ovog principa znači prikupljanje podataka u minimalnom obimu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha. Državna agencija za istrage i zaštitu u toku postupka kroz svoje očitovanje i pozivanje na postojeću zakonsku regulativu nije dokazala zakonitost postupanja prilikom javne objave ličnih podataka kandidata na svojoj internet stranici kao ni da objavljeni podaci predstavljaju potrebni minimum neophodan za ispunjenje svrhe. Navedena obrada je suprotna i principu da je kontrolor obavezan da obrađuje lične podatke *samo u vremenskom periodu* koji je neophodan da bi se ispunila svrha za koju su podaci prikupljeni te da lične podatke čuva u obliku koji dozvoljava da se nosioci podataka *identifikuju* ne duže no što je to potrebno za svrhu u koju se podaci prikupljaju ili dalje obrađuju. Uvidom u objavljene spiskove na internet stranici Državne agencije za istrage i zaštitu, utvrđeno je da je konačni spisak nominovanih kandidata po organizacionim jedinicama za zapošljavanje policijskih službenika u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu od 15.05.2009. godine bio dostupan putem interneta dana 27.10.2010. godine. Državna agencija za istrage i zaštitu je javnim objavljivanjem ličnih podataka kandidata omogućila nesmetan pristup i učinila ih dostupnim široj javnosti te na taj način omogućila eventualnu zloupotrebu istih, suprotno zakonima i podzakonskim propisima.

Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine je zabranjeno da obrađuje lične podatke zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine kroz Informacioni sistem za upravljanje ljudskim resursima u institucijama Bosne i Hercegovine BH-HRMIS, na koji način bi se osnovala jedna integralna baza podataka u koju bi se pohranjivali podaci o državnim službenicima i zaposlenicima institucija Bosne i Hercegovine. Također, naloženo je i uništavanje prikupljenih podataka. Navedeno je naloženo prije svega zbog nepostojanja pravnog osnova za obradu ličnih podataka na navedeni način. Osim toga predmetna obrada je u suprotnosti sa drugim principima obrade ličnih podataka kao što je svrha, obim i sl.. Naime, predviđeno je da se prikupljaju podaci kao što je religija, vojna specijalnost, vojno zvanje, članstvo u sindikatima, bolovanje, dijagnoza i sl. Ovaj predmet ima dodatnu zabrinjavajuću dimenziju koja se očituje kroz činjenicu da su u uspostavljanju predmetne baze učestvovala sve ili skoro sve institucije Bosne i Hercegovine, a finansijsku podršku dala je Evropska komisija. Prva i osnovna stvar koju treba riješiti kod bilo koje aktivnosti javnih organa, pa tako i obrade ličnih podataka, jeste pitanje pravnog osnova.

Javnom komunalnom preduzeću „Komunalac“ Tuzla naloženo je blokiranje i brisanje ličnog podatka – jedinstvenog matičnog broja korisnika usluga, u svrhu zaključivanja ugovora o pružanju usluga odvoza i deponovanja smeća putem službene internet stranice. U provedenom postupku je utvrđeno da zakoni (Zakon o komunalnim djelatnostima i Zakon o obligacionim odnosima) ne propisuju jedinstveni matični broj kao bitni elemenat neophodan za zaključenje ugovora te je njegovo prikupljanje u ovu svrhu protivzakonito s jedne strane a njegovo objavljivanje putem službene internet stranice, s druge strane, takođe predstavlja obradu istog suprotno načelu pravičnosti i zakonitosti.

Uporedni podaci

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI		
	2009. godina	2010. godina
Ukupno postupaka po službenoj dužnosti	3	6

Uporedba postupaka po službenoj dužnosti između 2009. i 2010. godine

5.5. Upravni sporovi

Protiv konačnih rješenja Agencije, pokrenuto je pet upravnih sporova, i to tri od strane kontrolora, jedan od strane nosioca ličnih podataka i jedan od strane zainteresovanog lica.

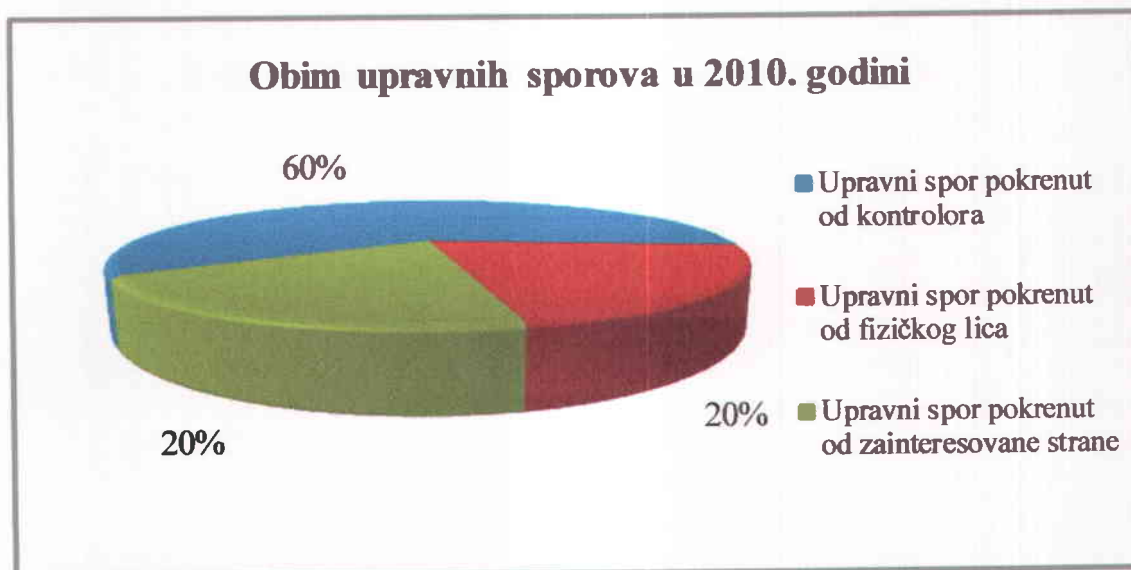
Kontrolori koji su pokrenuli upravni spor protiv konačnih rješenja Agencije su „LRC“ inženjering d.o.o. Sarajevo (dva upravna spora) i Općina Maglaj.

„LRC“ inženjering d.o.o. Sarajevo je pokrenuo upravni spor protiv rješenja Agencije kojim je naloženo da prekine obradu ličnih podataka u Evidenciji LRC bazi podataka fizičkih i pravnih lica o kreditnim i nekreditnim zaduženjima koje obrađuje bez saglasnosti nosilaca ličnih podataka i iste uništi ili da pribavi saglasnosti nosilaca ličnih podataka u cilju vođenja predmetne evidencije, te da davanje ličnih podataka korisnicima vrši u skladu sa članom 17. Zakona. Drugi upravni spor pokrenut od strane „LRC“ inženjering d.o.o. Sarajevo, pokrenut je protiv rješenja Agencije kojim je kao neosnovan odbijen zahtjev za odgodu izvršenja naprijed navedenog rješenja Agencije. U ovom upravnom sporu Sud Bosne i Hercegovine je donio presudu kojom se odbija tužba „LRC“ inženjering d.o.o. Sarajevo.

Treći upravni spor pokrenula je Općina Maglaj protiv rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor nosilaca ličnih podataka u pogledu nezakonitog izdavanja izvoda iz matičnih

knjiga od strane Općine Maglaj. Protiv navedenog rješenja Agencije, pokrenut je upravni spor i od strane zainteresovanog lica u istoj pravnoj stvari.

Fizičko lice je pokrenulo upravni spor protiv rješenja Agencije kojim je njegov prigovor podnesen protiv predsjednika školskog odbora O.Š. "Mladen Stojanović"-Ljubija, općina Prijedor, zbog neovlaštenog pristupa, protivzakonitog preuzimanja, umnožavanja i distribuiranja lične dokumentacije, odbijen kao neosnovan.

Uporedni podaci

UPRAVNI SPOROVI		
	<i>2009. godina</i>	<i>2010. godina</i>
<i>Ukupno sudskih sporova</i>	3	5
<i>Upravni spor pokrenut od kontrolora</i>	2	3
<i>Upravni spor pokrenut od fizičkog lica</i>	1	1
<i>Upravni spor pokrenut od zainteresovanog lica</i>	0	1

5.6. Mišljenja

Obrađeno je osamdeset devet predmeta po zahtjevima za davanje mišljenja od strane javnih organa, te pravnih i fizičkih lica, od čega je javnim organima dato četrdeset sedam stručnih mišljenja, pravnim licima četrnaest stručnih mišljenja i fizičkim licima dvadeset osam stručnih mišljenja u vezi sa zaštitom ličnih podataka.

Najveći broj mišljenja, Agencija je dala u vezi sa sljedećim pitanjima obrade ličnih podataka:

- Pojam ličnog podatka,
- Pravni osnov za obradu ličnih podataka,
- Davanje ličnih podataka korisniku i prijenos ličnih podataka u inostranstvo,
- Obrada jedinstvenog matičnog broja,
- Obrada ličnih podataka u naučne, statističke i marketinške svrhe,
- Obrada ličnih podataka u izvršnom i krivičnom postupku,
- Obrada ličnih podataka u kaznenoj evidenciji i traženje uvjerenja o nekažnjavanju,
- Korištenje kopije ličnih dokumenata (lične karte, pasoša i prijave prebivališta/boravišta),
- Obrada biometrijskih podataka kao posebne kategorije ličnih podataka,
- Obrada ličnih podataka video nadzorom i video kontrolom,
- Objavljivanje ličnih podataka na službenim web stranicama.

Zakon je propisao osnovne principe obrade ličnih podataka koje moraju poštivati svi kontrolori koji obrađuju lične podatke. S tim u vezi, potrebno je naglasiti da kontrolori često zahtijevaju od građana da im dostave kopiju lične karte, putne isprave ili prijavu prebivališta/boravišta u različite svrhe. Međutim, uslovi obrade ličnih podataka korištenjem lične karte, putne isprave ili prijave prebivališta/boravišta propisani su Zakonom o ličnoj karti, Zakonom o putnim ispravama i Zakonom o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine. Tako da je svaka obrada ličnih podataka prikupljanjem kopije ličnih dokumenata suprotna principima koji su utvrđeni Zakonom o zaštiti ličnih podataka, odnosno, principu obrade ličnih podataka na pravičan i zakonit način, te obradi ličnih podataka samo u mjeri i obimu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha.

Kada je u pitanju davanje mišljenja u pogledu pravnog osnova za obradu ličnih podataka javnim organima, uočen je nedostatak nepostojanja propisa koji predstavljaju pravni osnov za obradu ličnih podataka. Naime, javni organi se vrlo često pozivaju na odluke Vijeća ministara BiH ili na opšte odredbe zakona kao što je Zakon o upravi. Agencija je u svojim mišljenjima isticala da opšte odredbe ne mogu biti pravni osnov za obradu ličnih podataka, te da samo konkretne odredbe materijalnih zakona mogu predstavljati valjan pravni osnov za obradu ličnih podatak, u smislu načela pravičnosti i zakonitosti. O kakvom se odnosu i stanju radi govori činjenica da se pojedini pozivaju i na Ustav Bosne i Hercegovine.

Ovom prilikom podsjećamo da je u tom cilju u proteklom periodu Agencija preduzela aktivnosti u skladu sa svojom nadležnošću za prevazilaženje ovog problema. U 2009. godini Agencija je Vijeću ministara BiH podnijela prijedlog inicijative za dopunu člana 31. Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH, koji je imao za cilj propisivanje obaveznog pribavljanja mišljenja Agencije u pripremi prijedloga zakona i drugih propisa, jer je Zakonom o zaštiti ličnih podataka propisana nadležnost Agencije za davanje mišljenja na prijedloge zakona i staranje o ispunjavanju kriterija o zaštiti ličnih podataka koji proističu iz međunarodnih propisa za Bosnu i Hercegovinu. Također, obezbijedilo bi se i sistemski ispunjenje jedne od preduzetih obaveza BiH iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju a koji se tiču zaštite ličnih podataka.

Da sadašnje rješenje nije dobro, govore i dva negativna mišljenja na odluke koje je donijelo Vijeće ministara BiH. Radi se o odlukama kojima je propisana obrada ličnih podataka na način da se vrši objava liste korisnika prava na naknadu za prevoz na posao i prijevoz s posla na oglasnim pločama i internet stranicama institucija BiH kao i

objavljivanjem rješenja o isplati novčane nagrade sa ličnim podacima korisnika na oglasnoj ploči i internet stranici institucije.

Naime, Zakonom o platama i naknadama u institucijama BiH, propisano je načelo transparentnosti. U smislu ovog načela, pripadajuća osnovna plata za svako pojedino radno mjesto mora biti objavljena u "Službenom glasniku BiH". Pod ovim se načelom također podrazumijeva težnja reforme politike plata u javnom sektoru da osnovna plata i nagrade obuhvataju što je moguće veći postotak ukupnih primanja zaposlenika. Iz navedenog proizilazi, da Zakon pod načelom transparentnosti podrazumjeva potrebu određivanja visine plate, toplog obroka, regresa i drugih naknada i nagrada koje imaju uposleni u institucijama BiH, te u tu svrhu su doneseni i podzakonski akti kojima se detaljnije definišu navedena prava. Međutim, Zakon pod načelom transparentnosti ne podrazumjeva objavljivanje ličnih podataka koji su u neposrednoj vezi sa određenim primanjima po osnovu gore navedenih prava. Naime, sa aspekta zaštite ličnih podataka, Zakon ne sadrži pravni osnov za objavljivanje ličnih primanja po osnovu rada u institucijama BiH, odnosno nije propisao obradu ličnih podataka na navedeni način a u svrhu ostvarivanja načela transparentnosti.

Nadalje, članom 15. Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, propisano je, „Lični podaci zaposlenih ne mogu se prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim licima, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa“. Shodno navedenom, da bi se mogla vršiti obrada ličnih podataka na način da se objave lični podaci korisnika novčane naknade na oglasnim pločama i internet stranicama institucija Bosne i Hercegovine, nužno je da zakon propiše navedenu obavezu, a ne propis niže pravne snage od zakona. S druge strane, u konkretnom slučaju, takva zakonska odredba bila bi u suprotnosti sa Europskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Također, obrada ličnih podataka na gore navedeni način nije potrebna radi ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa.

Zakon o platama u institucijama daje ovlaštenje i obavezu Vijeću ministara BiH da podzakonskim aktom propiše okvirne kriterije za dodjelu novčane nagrade, a da rukovodioci institucija BiH donesu unutrašnji akt kojim će pobliže propisati kriterije, mjerila učinka i postupak ostvarivanja novčane nagrade. Shodno navedenom, zakonodavac nije ostavio mogućnost da se ovim podzakonskim aktom propiše obrada ličnih podataka na način da se objave lični podaci korisnika novčane nagrade na oglasnim pločama i internet stranicama u svrhu ostvarivanja navedenog prava. Međutim, u skladu sa ovim Zakonom rukovodilac institucije BiH može unutrašnjim aktom pobliže urediti kriterije, mjerila učinka i postupak ostvarivanja novčane nagrade, te može propisati da se rješenje o novčanoj nagradi objavljuje na oglasnoj ploči institucije BiH u svrhu motivacije zaposlenih, što je i osnovni cilj novčane nagrade. Naime, objavljivanje rješenja o novčanoj nagradi na oglasnoj ploči institucije BiH, ne bi bilo suprotno Zakonu, a predstavljalo bi provođenje principa pravičnosti, jer to može da utiče na motivaciju drugih zaposlenih da postižu bolje rezultate u svome radu, u cilju dobijanja novčane nagrade. Ovim bi se na adekvatan način uskladili javni interes i zaštita prava na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka.

Ista je stvar i u vezi objavljivanja na internet stranici institucija „Liste korisnika prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla“, što nije u skladu sa članom 41. stav 2. Zakona, kojim je propisano, „Vijeće ministara će na prijedlog Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, podzakonskim aktom, pobliže urediti pravo na ostvarivanje naknada za prijevoz na posao i prijevoz s posla u institucijama Bosne i Hercegovine“. Naime, Zakon je

propisao da će se podzakonskim aktom pobliže urediti pravo na ostvarivanje naknada za prijevoz na posao i prijevoz s posla u institucijama BiH. Međutim, Zakon nije ostavio mogućnost da se podzakonskim aktom propiše obrada ličnih podataka na način da se objave lični podaci korisnika na oglasnim pločama i internet stranicama u svrhu ostvarivanja navedenog prava. U stvari, zakonska norma da se podzakonskim aktom reguliše pravo na ostvarivanje naknade za prijevoz na posao i prijevoz s posla je osnov i svrha za obradu ličnih podataka koji se vrše u postupku ostvarivanja tog prava, te za isto nije potrebno objavljivanje liste korisnika prava niti na oglasnim pločama niti na internet stranicama institucije. U vezi sa navedenim, obrada ličnih podataka na način da se objavljuju liste korisnika prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla na oglasnim pločama i internet stranicama institucija BiH, nije u skladu sa jednim od osnovnih principa Zakona o zaštiti ličnih podataka, kojim je propisano da je kontrolor obavezan da lične podatke obrađuje samo u mjeri i obimu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe.

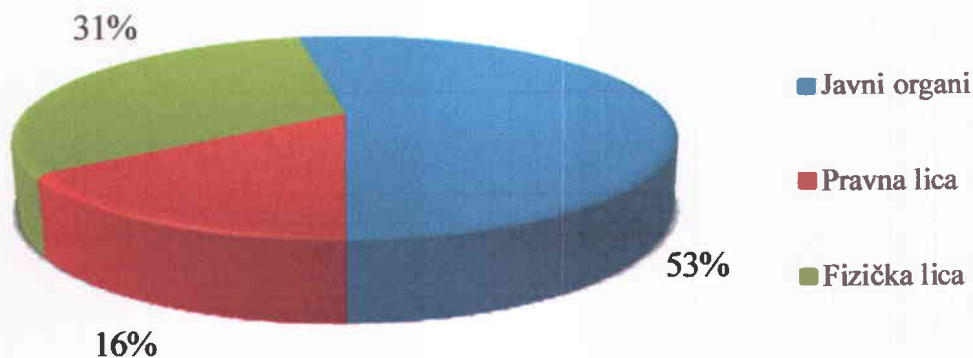
Zakonita transparentnost i javnost rada institucija BiH prema široj javnosti u vezi sa navedenim podacima, može se ostvariti na osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini. Naime, u slučaju zahtjeva fizičkog ili pravnog lica za pristup navedenim informacijama, nadležni javni organ koji ima kontrolu nad traženim informacijama dužan je da provede postupak u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, te donese odluku o dostavljanju ili ne dostavljanju traženih informacija.

Podsjećamo da je članom 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnom slobodama, koja se direktno primjenjuje u Bosni i Hercegovini i ima snagu iznad bilo kojeg domaćeg zakona propisano pravo na poštivanje privatnog i porodičnog života. U stavu 2. istog člana propisano je „ Javna vlast se ne miješa u uživanje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom, i ako je to nužna mjera u demokratskom društvu, u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti i dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala, ili zaštite prava i sloboda drugih“. Navedena odredba je imperativna, te predviđa da se javna vlast može miješati u uživanje ovoga prava samo ako je to predviđeno zakonom i ako je to nužna mjera u demokratskom društvu. Shodno navedenom, da bi javna vlast mogla obrađivati lične podatke, koji se smatraju kao ključ zaštite prava na privatnost, potrebno je da je takvo ovlaštenje propisano zakonom, a ne propisom niže pravne snage i da je to nužna mjera u demokratskom društvu.

S tim u vezi Agencija je predložila Vijeću ministara BiH da uskladi predmetne odluke na naprijed navedeni način.

Institut mišljenja, u ne malom broju slučajeva, se zloupotrebljava od strane javnih organa na način da isti i prije nego što se upuste u rješavanje određenih stvari, u vezi obrade i zaštite ličnih podataka, traže mišljenje od Agencije. Zahtjevi za mišljenje idu u smislu da li taj kontrolor može dati lične podatke koje obrađuje, što je svakako za Agenciju neprihvatljivo iz prostog razloga jer je isto nespojivo sa njenom nadležnošću.

Obim stručnih mišljenja u 2010. godini

Uporedni podaci

STRUČNA MIŠLJENJA		
	2009. godina	2010. godina
<i>Ukupno stručnih mišljenja</i>	22	89
<i>Javnim organima</i>	14	47
<i>Pravnim licima</i>	6	14
<i>Fizičkim licima</i>	2	28

5.7 Glavni registar

Na osnovu člana 14. Zakona, Glavni registar predstavlja elektronsku evidenciju osnovnih podataka o zbirkama koje vode kontrolori i ima za cilj da nosioce podataka informiše koje lične podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjava i objavljuje, na koji način i nastaje Glavni registar. U protekloj godini, uz pomoć kolega iz Savezne kancelarije za zaštitu ličnih podataka Saksonije, SR Njemačka, uspostavljen je Glavni registar i testiran rad istog.

Provedene su još sljedeće aktivnosti:

- Pripremljen materijal, jezičke datoteke potrebne za funkcionisanje Glavnog registra za bosanski, srpski i hrvatski jezik,
- Obavljeni razgovori sa Internet servis provider-om i izvršene potrebne aktivnosti za hostiranje baze Glavnog registra.

Windows Internet Explorer
 http://azjp.gov.ba/gri/index.php?searchphrase=all&areas[0]=all_fields&mark_results=1&option=com_report&task=search&controller=systems&ie

EUR-Lex Suggested Sites Get More Add-ons Page Set

Agencija za zaštitu ličnih / osobnih podataka u Bosni i Hercegovini
Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини

Početna Pretraga Kontakti

pretraga za zbirkom

šifra:

sve riječi bilo koja riječ tačan izraz

traženje u: ured za obradu podataka zbirka ova polja

markirati rezultate: ne da

rezultat

ured za obradu podataka	ured za obradu podataka po nalogu	stavno mjesto obrade
naziv	vrsta	
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Evidencija o ranijim korisnicima pomoći u obnovi u svrhu povratka u BiH	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Evidencija podnesenih pojedinačnih i grupnih predstavi	Provjera u svrhu sprečavanja višestrukog korišćenja pomoći za obnovu i povratka
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka Kadrovska evidencija	NLB Razvojnoj banci a.d. Banja Luka i ostvarivanje prava iz radnog odnosa. Lične podatke o nosiocima ličnih podataka iz tačke 9. Banka upotrebljava u ručnim evidencijama i Integralnom Bankarskom Informacionom Sistemu ABACUS.	Uspostavljanje baza podataka o broju podnesenih pojedinačnih i grupnih predstavi i oblicima kršenja ljudskih prava.

Registracija kontrolora je obaveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke ličnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke ličnih podataka sa informacijama o zbirci ličnih podataka propisanim članom 13. Zakona. Način realizacije ove obaveze razrađen je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 52/09).

Nakon prijema obavijesti, Agencija provjerava radnje obrade koje bi mogle dovesti do povrede prava nosioca ličnih podataka. Način provjere je propisan Instrukcijom o načinu provjere obrade ličnih podataka prije uspostavljanja zbirke ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 76/09).

Ukupno dvadeset sedam kontrolora dostavilo je Agenciji Evidencije o zbirkama ličnih podataka, od čega je sedamnaest javnih organa izvršilo prvo prijavljivanje zbirci ličnih podataka, te jedanaest pravnih lica dostavilo obavijesti o namjeravanom uspostavljanju zbirke ličnih podataka.

Javni organi koji su dostavivši Evidenciju o zbirci ličnih podataka izvršili prvo prijavljivanje zbirci ličnih podataka su: Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstvo inostranih poslova Bosne i Hercegovine, Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine – Javni registar, Pododjeljenje za lična dokumenta, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, te kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova.

Na osnovu dostavljenih obavijesti o namjeravanom uspostavljanju i prvom prijavljivanju zbirci ličnih podataka, registrovano je četrnaest kontrolora koji obrađuju podatke u pedeset četiri zbirke ličnih podataka, a to su:

– Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine	8 zbirki ličnih podataka
– Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	22 zbirke ličnih podataka
– „Arcerol Mital“ d.o.o. Zenica	3 zbirke ličnih podataka
– AC „Nešković“ d.o.o. Bjeljina	1 zbirka ličnih podataka
– „Berlijeta“ d.o.o. Visoko	1 zbirka ličnih podataka
– „Care direct“ d.o.o. Sarajevo	1 zbirka ličnih podataka
– „Euro servis“ d.o.o. Livno	1 zbirka ličnih podataka
– „Grey worldwide“ d.o.o. Sarajevo	1 zbirka ličnih podataka
– „JT International“ a.d. Senta Srbija, predstavništvo u BiH	1 zbirka ličnih podataka
– „Mercur BH osiguranje“ d.d. Sarajevo	1 zbirka ličnih podataka
– „NLB Razvojna banka“ a.d. Banja Luka	5 zbirki ličnih podataka
– „Nova banka“ a.d. Banja Luka	3 zbirke ličnih podataka
– „ROCHE d.o.o. farmaceutsko društvo“	1 zbirka ličnih podataka

Također, Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini je registrovala pet zbirki ličnih podataka koje vodi u okviru svoje nadležnosti.

Registracija kontrolora ne znači da je obrada ličnih podataka, koju isti vrše zakonita nego da su ispunjene obaveze na koje su dužni u skladu sa Zakonom u pogledu prijavljivanja informacija iz evidencije o zbirkama ličnih podataka. Samom registracijom nije isključena mogućnost da Agencija na osnovu prigovora nosioca ličnih podataka, putem inspeksijskog nadzora ili po službenoj dužnosti provjerava zakonitost obrade ličnih podataka. Putem službene internet stranice Agencije upućen je poziv svim kontrolorima da Agenciji dostave evidencije o zbirkama ličnih podataka koje vode.

5.8. Međunarodna saradnja

Bez međunarodne saradnje nema, niti može biti, dobre i efikasne zaštite ličnih podataka, tako da je Agencija, neminovno, upućena na međunarodnu saradnju. Učešće na konferencijama, radu raznih tijela, prijenos podataka u inostranstvo, razmjena iskustava, obuke, samo su neke od tih aktivnosti. S druge strane, bez adekvatne zaštite ličnih podataka nema međunarodne saradnje u mnogim sektorima o čemu najbolje govore odredbe međunarodnih sporazuma. Pored izrazito ograničenih kapaciteta, (broj službenika i raspoloživih finansijskih sredstava), učinjen je veliki napredak i u tom dijelu.

Saradnja na međunarodnom planu je ostvarena i kroz učešće Agencije na radionici pod nazivom “Rukovođenje slučajevima” koja je održana u Briselu u periodu 18. i 19.03.2010.godine.

Bosna i Hercegovina je ratifikovala Konvenciju o policijskoj saradnji za Jugoistočnu Evropu („Službeni glasnik BiH“ br. 4/07). Pored Bosne i Hercegovine, Konvenciju su ratifikovale Albanija, Makedonija, Moldavija, Rumunija, Srbija i Crna Gora. Konvencija u članu 31. specificira uslove potrebne za razmjenu podataka i informacija između zemalja članica Konvencije. Dakle, u okviru Konvencije nije moguća razmjena informacija koja uključuje lične podatke bez prethodnog ispunjavanja odredbi iz člana 31. Konvencije. U tom kontekstu službenik Agencije, učestvovao je na prvom sastanku ad hoc radne grupe o zaštiti podataka u Ljubljani, koja je utemeljena odlukom Komiteta ministara Konvencije o policijskoj saradnji zemalja jugoistočne Europe. Također, odlukom Vijeća Konvencije

Sarajevo-Сарајево, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,

Tel / Тел ++387 33 726 250 Faks- /Факс 726 251

osnovana je ad hoc radna grupa za zaštitu podataka u koju je imenovan predstavnik Agencije radi učešća u radu iste. Zadaci radne grupe su izvršavanje zajedničkih procjena i nadgledanje poštivanja odredbi Konvencije. Dakle, sve zemlje članice Konvencije putem svog predstavnika, procjenjivat će stanje i napredak drugih članica u pogledu zaštite podataka u policijskom sektoru. Tek nakon pozitivnih ocjena, može se vršiti razmjena informacija koje uključuju lične podatke, sa nekom od zemalja potpisnica.

Od strane Češkog ureda za zaštitu ličnih podataka u Pragu je organizovana konferencija pod nazivom „Proljetna konferencija“ na kojoj je Agencija imala svog predstavnika.

Značajno je prisustvo Agencije 22. sastanku Biroa Savjetodavnog komiteta Vijeća Evrope za Konvenciju o zaštiti pojedinaca u vezi sa automatskom obradom ličnih podataka održanom u Strasbourgu. Iako Agencija nema pravo učešća u glasanju na sastancima Biroa, prisustvo predstavnika Agencije je značajno jer se na istom raspravljalo o pravnim prazninama ove Konvencije nastalih kao rezultat tehnoloških razvoja, Preporuci u vezi sa upotrebom ličnih podataka u policijskom sektoru, kao i Preporuci u vezi sa upotrebom ličnih podataka korištenih u svrhu zapošljavanja.

Također, značajno je istaći prisustvo Agencije radionici na temu prigovori, odnosno, žalbe u svim fazama postupka, održanoj u Mančesteru u periodu od 20. - 21.09.2010. godine, kojoj su prisustvovali predstavnici evropskih nacionalnih organa za zaštitu ličnih podataka. Predmet ove radionice su prigovori i žalbe nosilaca ličnih podataka u pogledu zakonitosti obrade njihovih ličnih podataka, odnosno postupak po prigovoru i žalbi. Značaj prisustva na radionici se ogleda u činjenici što se na istoj diskutovalo o konkretnim, stvarnim slučajevima iz prakse pojedinih zemalja, kao i rješenjima tih slučajeva. Na ovaj način Agencija se jednim dijelom upoznala sa radom evropskih zemalja koji imaju mnogo dužu praksu u pogledu obrade ličnih podataka.

5.9. Javnost rada i saradnja Agencije

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini nadgleda provođenje Zakona a isti izvršavaju kontrolori, odnosno, obrađivači, oni koji obrađuju lične podatke. Samim tim bez dobre saradnje sa javnim organima zaštita ličnih podataka bila bi upitna. Agencija je saradnju sa javnim organima prepoznala i kao efikasnu mogućnost implementacije Zakona, te će u tom smislu uspostaviti i razviti i buduću saradnju sa istim. U izvještajnom periodu Agencija je ostvarila kontakt i dobru saradnju sa svim javnim organima koji su bili predmet planiranih nadzora, a posebno sa policijskim tijelima.

Od najvećeg je značaja da svi javni organi izvrše svoju zakonsku obavezu donošenja podzakonskih propisa te plana sigurnosti ličnih podataka, te da uspostave najbolje prakse i procedure u obradi ličnih podataka. S tim u vezi i u narednom periodu javni sektor će imati prioritet u odnosu na privatni sektor. Cijenimo da je daleko štetnije i neprihvatljivije da javni organi krše principe obrade ličnih podataka u odnosu na privatni sektor koji je takođe veoma važan.

U izvještajnom periodu državni službenici Agencije učestvovali su na konferencijama, forumima i radnim sastancima koji se tiču zaštite ličnih podataka u različitim sektorima kao što je pravosuđe, policija, telekomunikacije, elektroprivreda, bankarstvo, mikrokreditne

organizacije. Konkretno u izvještajnom periodu službenici Agencije su učestvovali na radnim sastancima koji se tiču zaštite ličnih podataka u različitim sektorima, i to:

- Sa predstavnicima Elektroprivrede BiH u vezi sa kreiranjem interne šifre kupaca,
- Sa predstavnicima Suda BiH, u vezi sa obradom ličnih podataka iz optužnica i presuda na službenoj internet stranici,
- Sa predstavnicima Mikrokreditne fondacije LOK u vezi sa dopunom obavijesti o zbirci ličnih podataka klijenata MKF LOK,
- U radu Radne grupe VSTV za rješavanje zaostalih komunalnih predmeta,
- Na IX Savjetovanju iz krivično pravne oblasti u organizaciji Udruženja sudija FBiH,
- Sa predstavnikom Uni-Credit banke radi konsultacija o postupanju kontrolora u skladu sa Zakonom,
- Učešće na Konferenciji u organizaciji Policijske misije EU u BiH, u vezi sa obradom ličnih podataka u saopštenjima za javnost koja se objavljuju od strane tužilaštva i policijskih agencija u sredstvima javnog informisanja i na službenim internet stranicama,
- Na Fraud forumu organizovanom od strane Udruženja banaka BiH, u vezi sa primjenom Zakona u bankarskom sektoru,
- Sa službenicima Direkcije za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine u vezi sa primjenom Zakona,
- Na sastanku održanom u Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH, u vezi sa nadležnostima u oblasti telekomunikacija.

Po prvi put u Bosni i Hercegovini, povodom obilježavanja Dana zaštite podataka 28. januara, dana 27.01.2010. godine, organizovana je Press konferencija u prostorijama Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH. Pripremljen je informativni letak o Agenciji za zaštitu ličnih podataka u BiH i osnovnim pravima nosioca podataka. Dio aktivnosti Agencije povodom obilježavanja Dana zaštite podataka realiziran je kroz distribuciju letaka u tri dnevne novine. Takođe, s ciljem jačanja svijesti građana o zaštiti ličnih podataka, u novembru 2010. godine izvršena je distribucija 34.500 informativnih letaka u 52 opštine u Bosni i Hercegovini.

Internet stranica Agencije www.azlp.gov.ba je u izvještajnom periodu dopunjavana novim sadržajem, a u cilju bolje informisanosti građana sa pravom na zaštitu ličnih podataka, te svim aktuelnim dešavanjima u Agenciji. U tom smislu, na internet stranici Agencije su objavljene dvije publikacije Agencije „Zaštita prava na privatnost i video-nadzor“ i „Direktni marketing“. Navedene teme su obrađene iz razloga što u Bosni i Hercegovini, s jedne strane, ne postoji zakonska regulativa o obradi ličnih podataka putem video-nadzora i direktnog marketinga, a s druge strane, zbog sve prisutnijeg slanja poruka putem direktnog marketinga i uvođenja video nadzora. Upravo zbog ubrzanog razvoja tehnologije dolazi do sve češće upotrebe sistema video-nadzora od strane različitih kontrolora, bez pravnog osnova, prethodno određene svrhe i jasne predstave o tome da li je postavljanje ovog sistema u skladu sa zakonom. Direktni marketing je nužna posljedica ekonomskih aktivnosti u sadašnjem vremenu. U nastojanju da se približe određenim grupama ljudi i prodaju ili promovišu svoje proizvode, profitne i neprofitne organizacije, kao i političke stranke, obrađuju lične podatke građana potencijalnih korisnika svojih proizvoda.

Sačininjeno je osam saopštenja za javnost o važnim događajima i pitanjima od značaja za Agenciju i zaštitu ličnih podataka, od kojih je pet objavljeno na službenoj internet stranici Agencije. Takođe, ostvarena je dobra saradnja sa medijima, koja će se u narednom periodu razvijati na obostrano zadovoljstvo.

5.10. Budžet, računovodstveno-materijalni poslovi

Članom 36. Zakona predviđeno je da se sredstva potrebna za finansiranje rada Agencije obezbjeđuju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine. Za potrebe Agencije odobrena su budžetska sredstva, za 2010 godinu, u iznosu od **1.298.000,00 KM**. Prema podacima u izvještajnom periodu od **01.01.** do **31.12.10.god.** raspoloživo stanje sredstava po osnovu tekućih i kapitalnih izdataka iznosi:

Red.b r.	Vrsta rashoda	Ekonom. kod	Odobreno za 2010 godinu	Odobreno za 12 mjeseci	Utrošeno 01. - 12.	Razlika-Raspolož. sredstva
	TEKUĆI IZDACI		1.123.000	1.123.000	892.678	230.322
1	bruto plate i naknade	6111	574.000	574.000	471.430	102.570
2	naknade troškova zaposlenih	6112	133.200	133.200	88.404	44.796
3	putni troškovi	6131	66.000	66.000	19.397	46.603
4	izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	22.000	22.000	20.923	1.077
5	izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0	0
6	nabavke materijala	6134	38.000	38.000	28.244	9.756
7	izdaci za usluge prevoza i goriva	6135	21.000	21.000	8.243	12.757
8	unajmljivanje imovine i opreme	6136	130.000	130.000	128.466	1.534
9	izdaci za tekuće održavanje	6137	16.800	16.800	16.616	184
10	izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	10.000	10.000	4.106	5.894
11	ugovorene usluge	6139	112.000	112.000	106.849	5.151
	KAPITALNI IZDACI	8213	175.000	175.000	168.024	6.976
	UKUPNO		1.298.000	1.298.000	1.060.702	237.298

Sa 31.12.2010 godine u Agenciji su ostvareni rashodi od **1.060.702,00 KM** što u odnosu na plan iznosi 81,72% izvršenja budžeta.

U cilju zakonite i što bolje realizacije budžeta Agencija je provela i sljedeće aktivnosti:
- sačinjen je Dokument okvirnog budžeta Agencije za period 2011. do 2013. godine

- sačinjen je i dostavljen finansijski izvještaj o izvršenju budžeta Agencije koji obuhvata izradu kvartalnih i polugodišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta Agencije za 2010.god. i godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta za 2009.god i njegovu dostavu Ministarstvu finansija i trezora BiH,
- sačinjena su i dostavljena dva zahtjeva za prestrukturiranje rashoda budžeta, shodno obavijesti vezanoj za prestrukturiranje i/ili preraspodjelu rashoda za 2010. god. i u okviru ukupnog iznosa odobrenog u budžetu ,
- sačinjen je i dostavljen zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2011. godinu.

Za potrebe Agencije obezbijedeno je, pod zakup, 366 kvadratnih metara kancelarijskog prostora u ulici Vilsonovo šetalište broj 10. objekat «Šumaprojekt». Takođe, Agencija ima na raspolaganju tri službena vozila.

Sve prispjele fakture su unijete u KUF, izvršeno je njihovo evidentiranje u odgovarajuće obrasce i dostavljene Sektoru za trezorsko poslovanje na unos u ISFU sistem. Obavljani su i drugi neohodni poslovi vezani za materijalno – finansijsko poslovanje koji obuhvataju: vođenje pomoćnih evidencija, praćenje realizacije potpisanih ugovora, praćenje utrošaka sredstava za tekuće i kapitalne izdatke , sačinjavanje i dostavljanje mjesečnih izvještaja o radu, itd.

U skladu sa planom Javnih nabavki i raspoloživim stanjem budžeta, Agencija je tokom 2010.godine, poštujući zakonske procedure, pokrenula i provela potrebne nabavke. O svim nabavkama donesena je odluka o nabavci, redovno su išli izvještaji prema Agenciji za javne nabavke BiH i zatražena su mišljenja od Pravobranilaštva BiH.

Prema mišljenju Kancelarije za reviziju institucija BiH za 2009. godinu, finansijsko poslovanje Agencije prikazano je fer i istinito i u svim materijalno finansijskim aspektima je u skladu sa važećim zakonima. Takođe, i izvještaj o prethodnoj reviziji za jedanaest mjeseci 2010. godine. Kancelarije za reviziju institucija BiH prikazuje pozitivno poslovanje rada Agencije u svim aspektima.

5.11. Normativni poslovi

U protekloj godini Agencija je pokrenula inicijativu za izmjene i dopune tri zakona koja su vrlo bitna za bolju zaštitu ličnih podataka, pravilno funkcionisanje i utvrđivanje nezavisnog položaja Agencije. Radi se o Zakonu o zaštiti ličnih podataka, Zakonu o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine i Zakonu o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

Agencija je pokrenula postupak izmjena i dopuna Zakona o zaštiti ličnih podataka, radi usklađivanja istog sa Direktivom 95/46 u terminološkom i suštinskom smislu. Naime, Bosna i Hercegovina je ratifikovala 108. Konvenciju Vijeća Evrope i Dodatni protokol („Službeni glasnik BiH“ br. 7/04) kao i član 79. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom zajednicom („Službeni glasnik BiH-međunarodni ugovori“, br. 10/08), koji zahtijevaju uspostavljanje „Nadzornog organa koji vrši svoje funkcije potpuno nezavisno“. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je Zakon o zaštiti ličnih podataka koji je u velikoj mjeri usklađen sa Direktivom 95/46 Evropskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u okviru obrade ličnih podataka, te o slobodnom toku tih podataka. Donošenjem Zakona osnovana je Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini kao nezavisan nazorni organ u oblasti zaštite ličnih podataka. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i

pridruživanju sa Europskom zajednicom, Bosna i Hercegovina je preuzela određene obaveze u oblasti zaštite ličnih podataka. Jedna od obaveza iz Sporazuma, je i osiguranje dovoljno finansijskih i ljudskih potencijala u cilju efikasnog praćenja i garantovanog sprovođenja Zakona. U dosadašnjoj primjeni, kao i kroz međunarodnu saradnju, uočena su određena odstupanja terminološke ili suštinske prirode u odnosu na Direktivu, te je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti ličnih podataka, sa obrazloženjem i inkorporisanim mišljenjima nadležnih institucija, dostavljen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine. Vijeće ministara je prihvatilo prijedlog i isti uputilo prema Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Izmjene i dopune Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine neophodne su u cilju utvrđivanja statusa Agencije kao organizaciono izdvojenog i funkcionalno nezavisnog tijela, čime bi se obezbijedila veća samostalnost i nezavisnost u izvršavanju povjerenih joj poslova. Predmet istraga, inspekcija i drugih postupaka Agencije su svi kontrolori uključujući i sva ministarstva na svim nivoima, sudove, tužilaštva i drugi kontrolori što može biti okončano i kažnjavanjem odgovornih u istim. Sva rješenja Agencije su konačna, nema drugostepenog organa. Agencija nije klasični operativni organ uprave koja sprovodi zakone, već kontrolni organ uprave koji nadgleda sprovođenje zakona. Ovo su samo neki od osnova i parametara po kojima se Agencija bitno razlikuje od drugih upravnih organizacija i ona svakako treba biti pozicionirana u nezavisne organe u punom kapacitetu. Najočigledniji primjer da nezavisnost Agencije nije na najbolji način regulisana govori sadašnja obaveza Agencije da podnosi izvještaj o radu Vijeća ministara, kada imamo u vidu činjenicu da sva ministarstva mogu biti predmet istraga i kažnjavanja. Ovaj prijedlog je u skladu sa utvrđenim nadležnostima i ovlaštenjima Agencije. Imajući u vidu činjenicu da Agencija nije bila upoznata sa aktivnostima Ministarstva pravde, te da je na 135. sjednici Vijeća ministara utvrđen prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama ovog zakona, a s druge strane potrebu da Bosna i Hercegovina u punoj mjeri ispunjava ustavne i međunarodne obaveze, upućen je prijedlog Predstavničkom domu parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da se ne prihvati zahtjev, da se ovaj Zakon donosi u hitom postupku, a u cilju mogućnosti amandmanskog djelovanja koje je neophodno.

Slična je situacija i sa Zakonom o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine. Naime, u članu 3. ovog Zakona propisan je princip „Ista plaća za isti ili sličan posao: U skladu s ovim principom, zaposleni u institucijama Bosne i Hercegovine koji obavljaju iste ili slične poslove primat će istu osnovnu plaću, odnosno radna mjesta iz različitih institucija Bosne i Hercegovine na kojima se obavljaju slični poslovi, svrstat će se u isti platni razred“. S tim u vezi Ministarstvu Finansija i trezora smo predložili da se u Zakonu o izmjenama i dopunama ovog Zakona, direktor Agencije pozicionira u član 21. te da se u članu 26. stav 1. doda alineja 9. koja bi glasila: „zaposlenim na poslovima inspeksijskog nadzora u Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, pojedinačno 25% od osnovne plate.“ Podsjećamo da je 2009. godine, na 83. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine usvojena Informacija Agencije u vezi implementacije Zakona o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine i usvojen je Zaključak da Ministarstvo finansija i trezora BiH, u saradnji sa Uredom za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, preduzme aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se pitanje dodatka na plaće zaposlenih u Agenciji, koji obavljaju poslove u vezi inspeksijskog nadzora, riješilo u skladu sa principom „Ista plaća za isti ili sličan posao“. Ministarstvo finansija i trezora BiH i Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH nisu preduzeli nikakve aktivnosti u vezi realizacije

predmetnog Zaključka, pa ni nakon urgencija navedenim organima. Svaki komentar je suvišan.

U okviru ove djelatnosti Agencija je sačinila i uputila inicijative za izmjene sljedećih zakona:

- Prijedlog amandmana na Zakon o policijskim službenicima koji je dostavljen Federalnom ministarstvu unutrašnjih poslova, Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te svim kantonalnim ministarstvima unutrašnjih poslova,
- Inicijativu za izmjene Zakona o jedinstvenom matičnom broju dostavljenu Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
- Inicijativu za izmjene Zakona o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine dostavljenu Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
- Inicijativu za izmjene Zakona o putnim ispravama Bosne i Hercegovine dostavljenu Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Inicijative za izmjenu Zakona o jedinstvenom matičnom broju, Zakona o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine i Zakona o putnim ispravama Bosne i Hercegovine, imali su za cilj da ova tri propisa, značajna za obradu ličnih podataka, budu izmijenjena na način da sadrže jasne odredbe pod kojim uslovima se može zahtijevati lična karta kao identifikacioni dokumenat, da se precizira pravni osnov za korištenje jedinstvenog matičnog broja, te jasno propiše koje evidencije iz oblasti putnih isprava može voditi nadležno ministarstvo, odnosno obrađivati lične podatke u svrhu vođenja te evidencije.

Imajući u vidu činjenicu da je Agencija novouspostavljena, intenzivno se radilo na donošenju neophodnih dokumenata za zakonit i efikasan rad Agencije. S tim u vezi doneseni su sljedeći podzakonski akti, i to:

Pravilnik o provođenju Zakona o zaštiti ličnih podataka u Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. Sačinjen Plan sigurnosti ličnih podataka u Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.

Odluke:

- o proceduri stvaranja, prijave, unosa i odobravanja obaveza,
- o kućnom redu,
- o listi radnih mjesta u Agenciji za zaštitu ličnih podataka u BiH za koje je potrebno izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima,
- o kriterijima za dodjelu novčane nagrade zaposlenim u Agenciji za zaštitu ličnih podataka u BiH,
- o usvajanju Plana korištenja godišnjih odmora zaposlenih za 2010. god.
- o potrebi prijema u radni odnos državnih službenika.

Privremena instrukcija o prikupljanju, izradi i objavljivanju sadržaja na internet stranici Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH, te Uputstvo o postupku upućivanja na službeni put

5.12. Kadrovska pitanja i obuke

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije sistematizovano je 45 radnih mjesta od čega 32 državna službenika i 13 zaposlenika. Agencija je organizacijski uređena na

sljedeći način: Kabinet direktora Agencije, Sektor za inspekcijski nadzor, prigovore i Glavni registar, Sektor za međunarodnu saradnju i odnose sa javnošću i Sektor za administraciju, kao osnovne organizacione jedinice, a svaki sektor ima po dva odsjeka, kao unutrašnje organizacione jedinice.

U izvještajnom periodu u Agenciji je radilo šesnaest (16) zaposlenih od čega jedanest (11) državnih službenika i pet (5) zaposlenika. U skladu sa budžetom, putem Agencije za državnu službu BiH, okončan je postupak prijema sedam državnih službenika i isti su preuzeli dužnost 10.01.2011. godine. Agencija je bila planirala da ovi državni službenici počnu sa radom 01.6.2010 godine, ali zbog određenih proizvoljnosti Agencije za državnu službu došlo je do kašnjenja što se, svakako, negativno odrazilo, između ostalog, i kod realizacije budžeta, o čemu smo informisali Vijeće ministara BiH i zatražili pomoć.

Agencija je kao prioritet prepoznala i obuku svojih zaposlenih te je u tom smislu sama organizovala, te podržala obuke koje su druge institucije organizovale, aktivnim učešćem službenika Agencije na istim. U toku izvještajnog perioda državni službenici učestvovali su na obukama iz oblasti inspekcijskih poslova i prigovora, kao i na edukacijama koje se odnose na rad državnih službenika u organima uprave.

Na obukama, koje je organizovala Agencija za državnu službu BiH, prisustvovali su državni službenici Agencije sa korisnim i značajnim temama poput: „Razlozi, način zaključenja, postupak i način izvršavanja međunarodnih ugovora“, „Menadžment ljudskih potencijala“, „Elektronska Uprava: Upravljanje promjenama, projekt menadžment i reinženjering poslovnih procesa u upravi“, „Menadžment vremena i Stres menadžment“.

Takođe, državni službenici Agencije prisustvovali su na devetnaest (19) obuka koje su organizovale druge institucije, prije svega Direkcija za evropske integracije, poput seminara pod nazivom „Lisabonski ugovor“, „Kako efikasno koordinirati politike Evropske Unije i usklađivati zakone“, „Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju“, „Izrada projektnog fisha, log-frame matrice i problemskog stabla“, „Vrste, načini i tehnike usklađivanja zakona“, te seminar na temu „Važnost informiranja u procesu priključenja EU“.

Službenici Agencije prisustvovali su i obukama na međunarodnom planu i to: u Brussels-u održana radionica pod nazivom „Rukovođenje slučajevima“, te radionici u Manchesteru, na temu prigovori, odnosno žalbe u svim fazama postupka, kojoj su prisustvovali predstavnici evropskih nacionalnih organa za zaštitu ličnih podataka.

Dana 02. i 03.12.2010. godine, jedan službenik Agencije prisustvovao kursu na temu „Sistem menadžment sigurnosti informacija – ISMS (ISO/IEC 27001:2005)“.

U okviru Twinning Light projekta provedene su sljedeće obuke: Obuke za službenike Agencije od strane eksperata iz Saveznog ureda za zaštitu ličnih podataka Saksonije, SR Njemačka i eksperta iz Slovenije na temu „Pravna i tehnička podrška“, kao i druge obuke iz oblasti zaštite ličnih podataka.

5.13. Administracija

U cilju postizanja što bolje organizacije rada Agencija je preduzela aktivnosti na profesionalnoj implementaciji pravila i procedura kancelarijskog poslovanja. U tom smislu donesena je: Lista kategorija registraturne građe sa rokovima čuvanja; Rješenje o određivanju organizacionih jedinica kojima se pošta dostavlja u rad, te Rješenje o određivanju podgrupa u kancelarijskom poslovanju. U skladu sa Rješenjem direktora o imenovanju komisije za sređivanje registraturne građe i odabiranje arhivske građe Komisije za zaštitu ličnih podataka, izvršeno je sređivanje, odabiranje i popisivanje dijelova arhivske građe Komisije za zaštitu ličnih podataka i izdvajanje bezvrijedne registraturne građe o čemu je sačinjen zapisnik.

U izvještajnom periodu na protokolu su obavljani slijedeći poslovi:

- prijem, kompletiranje, razvrstavanje i otprema pošte za Agenciju;
- vođenje evidencija u skladu sa Uputstvom o kancelarijskom poslovanju;
- klasifikovanje primljenih predmeta dostavljenih u Agenciju;
- dostava primljenih akata u organizacione jedinice unutar Agencije;
- vršeno je arhiviranje okončanih predmeta kao i uređivanje arhive.

U periodu od 01.01. do 31.12.2010. godine, statistički, urađeno je slijedeće:

- primljeno je i formirano 575 novih predmeta;
- protokolisano je 1.908 akata (dolazni, otpremljeni i vlastiti);
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima zaduženo je 1.469 akata;
- primljeno je i protokolisano 249 računa;
- putem kurira iz Agencije je otpremljeno 257 akata;
- putem PTT iz Agencije je otpremljeno 458 akata;
- arhivirano je 417 predmeta.

5.14. Kontrola rada Agencije od strane drugih institucija

U vremenu od 11.03. do 19.03.2010. godine u Agenciji su se odvijale aktivnosti koje se odnose na završnu reviziju godišnjih računa za 2009. godinu. Prema mišljenju Ureda, finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembra 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta za godinu koja se završava na taj dan i u skladu su sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja. Finansijsko poslovanje Agencije u toku 2009. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, kao i poslovanje za jedanaest (11) mjeseci 2010. godine.

U Agenciji je, po službenoj dužnosti, izvršen inspeksijski nadzor od strane Upravne inspekcije Ministarstva pravde BiH. Tom prilikom inspekcija je konstatovala da je stanje zadovoljavajuće i naložila slijedeće mjere sa rokovima:

- 1) osigurati odgovarajući nacionalnu strukturu zaposlenih prema popisu iz 1991. godine - rok 18 mjeseci
- 2) uspostaviti upis svih predmeta iz nadležnosti Agencije o kojima se rješava u prvostepenom, odnosno drugostepenom upravnom postupku - rok 30 dana
- 3) izvršiti prijem pripravnika u Agenciji - rok 30 dana

U zadatak roku Agencija je preduzela slijedeće mjere i o tome izvjestila Upravnu inspekciju Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, da je uspostavljen upis svih predmeta iz

nadležnosti Agencije o kojima se rješava u prvostepenom, odnosno, drugostepenom upravnom postupku. Što se tiče prijema pripravnika u Agenciji u prethodnom periodu nismo bili u mogućnosti da izvršimo prijem pripravnika iz razloga nedostatka sredstava u Budžetu. Takođe smo bili planirali u zahtjevu za budžet za 2011.godinu prijem jednog pripravnika u skladu sa zakonskom obavezom ali u razgovoru sa predstavnicima Ministarstva finansija i trezora BiH nismo naišli na razumjevanje i ta sredstva nam neće biti odobrena ni u 2011.godini.

Arhiv BiH izvršio je uvid u stanje stručnog održavanja i čuvanja registraturne građe u Agenciji, o čemu je sačinjen zapisnik. Zapisnikom je naloženo da se obezbijedi adekvatan smještaj (metalni ormari) za registraturnu i arhivsku građu. Takođe, obzirom da je prednjik Agencije, Komisija za zaštitu ličnih podataka, naloženo je da se formira komisija koja će izvršiti popis i odabir arhivske građe iz tog perioda, izvrši upis u arhivsku knjigu, te Arhivu BiH dostavi izvod iz Arhivske knjige. Agencija za zaštitu ličnih podataka je u potpunosti izvršila naložene mjere.

Takođe, napomnjemo da je Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH tokom prvih devet mjeseci rada 2010. godine ispunila sve programske zadatke i pozitivno ocijenjena od strane Komisije za finansije i budžet Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

VI. ZAKLJUČAK

Činjenica je, koja ohrabruje, da se ovom važnom pitanju u Bosni i Hercegovini svakim danom daje sve veći značaj. Svjesni smo da stanje u oblasti zaštite ličnih podataka nije na zadovoljavajućem nivou, kako u formalnom tako ni faktičkom pogledu. Ovaj zaključak izvodimo iz dosadašnjih aktivnosti Agencije, kao i informacija dobivenih kroz razne kontakte, te putem medija.

Stanje u oblasti zaštite ličnih podataka u većini kontrolisanih organa je za Agenciju neprihvatljivo. Nepoznavanje propisa, nepostojanje pravila i procedura, nepostojanje planova zaštite ličnih podataka, te nasljedena praksa su najčešći nedostaci kod obrade ličnih podataka. Bez profesionalne, prije svega odgovorne, administracije, nema zaštite ljudskih prava, pa ni zaštite ličnih podataka.

S druge strane, Agencija je zadovoljna odnosom predstavnika kontrolisanih organa prema aktivnostima Agencije i njihovom iskazanom zainteresovanošću za zaštitu ličnih podataka. U tom smislu, Agencija će u narednom periodu kontrolorima pružiti pomoć u cilju uspostavljanja najboljih standarda kod obrade i zaštite ličnih podataka.

Radi efikasnosti Zakona, zakonodavac je predvidio i kaznene odredbe za nepoštivanje odredbi ovog Zakona. U izvještajnom periodu Agencija nije izricala kazne niti je podnosila zahtjeve za prekršajne postupke, jer za to nisu bili stečeni potrebni uslovi. Međutim, sada su stvoreni svi formalno-pravni i tehničko-organizacioni uslovi za to i realno je očekivati uskoro i prve kazne za protivzakonitu obradu ličnih podataka.

Svjesni smo da je pred Agencijom veliki i odgovoran posao, ali uz svestranu podršku, prije svega institucija u Bosni i Hercegovini, kao i međunarodnih organizacija i međunarodne

saradnje, ubijedeni smo da ćemo obezbijediti, upravo ono što je cilj Zakona, zaštitu prava na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka svim građanima u Bosni i Hercegovini.

Sagledavajući ukupne okolnosti može se zaključiti da je učinjen veliki napredak u zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.

Broj: 01-37-6-266-1/11

Datum: 28.03.2011 godine

